

AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 9

PHONE PARK 6407.

WORCESTER, MASS. 26 d. Vasario (February), 1925.

KAINA 5 CENTAI. Vol. XI.

LIETUVAI DAR NEPAVYKO SUSITART SU POPIEŽIAUS ATSTOVU

Anghijos karalius rengiasi pasitraukti iš savo šalies. Poinkairie traukiamas teisman. Didelė katastrofa Indianos kasyklose. Markso gabinetą pasitraukė iš vietos. Turkija manebroja prie Grekijos rubežių. Rusija perorganizuoja kariumene. Republikonai prašalina La Follettą. Italija reikalauja Jarabubo. Antevoliucijos bilius.

DAR SU VATIKANU NESUSITARTA.

Kaunas, Lietuvoje. Susitarimui tarpe Lietuvos valdžios ir vatikano, dėl pripažinimo Rymo katalikų bažnyčios Lietuvoje tiesotumo, kas vadinama konkordatu, užrubežių ministerijoje įvyko susirinkimas, kuriame dalyvavo ir popiežiaus agentas, monsegnoras Zecchini. Susirinkimo atidarymo praeilbą pasakė ministeris Carneckis. Susirinkimas baigėsi antru posėdžiu. Tarnaisi ejo ramiai, kol Lietuvos paerikaaluta, kad Lietuvos rubežiams būtų įskaityta visos bažnyčios, Vilniaus ir Seinų vyskupijų, taipgi, kad visos bažnyčios, Lietuvos rubežiuose, būtų pavesta valdžiai vieno arcievyskupo, turinčio sau sostinę Lietuvos rubežiuose.

Cia monsegnoras Zecchini susiraukė ir greitai pakilęs, pasiūlė susirinkimą užbaigt, pažadėdamas kada nors kitą kartą tam reikalui susirinkimą sušaukt. Tuomi susirinkimas ir baigėsi (reikia pažymėt, kad Kaune dabar buvantis popiežiaus agentas monsegnoras Zecchini, yra didelis egoistas ir dar didesnis lenkų šalininkas, ką jis jau parodė kvirčiuose lietuvių su lenkais Kauno bažnyčiose, dėl lietuvių ir lenkų kolbos. Jis ir dabar norėtų, idan Lietuvos katalikų bažnyčia būtų atiduota tik jo valdžiai, ne vieno arcievyskupo, jam nemalonu girdėt ir reikalavimas priskirt Lietuvos, lenkų užgrebtų kraštų bažnyčias).

POINKAIRE TRAUKIAMAS TEISMAN.

Paris, Francuzijoje. Senatūrius Humbert traukia teisman buvusį Francuzijos prezidentu ir paskiaus priemeru M. Poinkairą, reikalaudamas jį nubaust kartu su buvusiu karės ministriumi Andriumi Maginot, kurie savo laiku senatorių Humbertą buvo įklampinę bėdon: Mat senatorius Humbert išleido kokią ten knygele, kurioje kritikuota Poinkairas. Šis tuomi užsigavęs, pasitaręs su karės ministriumi Maginot, patraukė prieš teismą knygelės autorių, kaipo šalies įžeidiką. Bet teismas Humbertą išteisino. Dabar šis Poinkairą su Maginotu kaltina, kam tie norėję jį pasiųst sušaudymui.

ANGLIJOS KARALIUS VIS DAR SERGA.

London, Anglijoje. Priešporą savaičių susirgęs influenza karalius Jurgis, vis dar galutinai nepasveiksta, nes prie sumažėjusios ligos prisidėjo ir plaučių dudelių užsikimšimas, kas gali greitai gražint influenzą. Doktorai: Hewett, Rees ir Dawton, kurie jį gydo, raštu įdavė patarimą, idant karalius pametęs visus reikalus, keiliautų į Viduržeminių jurių teritorijas ir ten praleistų žiemos mėnesius šiltame klimate, nes kitaip gali būti pavojinga. Karalius šiam daktarų patarimui nesipriešina, ir galbut jis netrukęs iškelias, paliekant savo pareigas pildyt Yorko kunigaikščiui Henry, kuris tuomkart Afrikoje medžioja.

KASTANTANTAS NORKUS VALDŽIOS ILEISTAS.

New York, N. Y. Kastantant Norkus, kuris nuo pirmos dienos Vasario prabuvo Ellis saloje, gailaus valdžios tapo ileistas į Suvienytas Valstijas trisdešimčiai dienų, paskui galės gaut jį termino pailginimą. Advokatas Gvertz prirodė, kad Norkus yra nieku ne prasizengęs imigracijos tiesomis, ir visi skundai pačina tik iš jo politiskų priešų, nes jei jis būtų tokiu kaip buvo skundžiamas, Lietuvos valdžia nebutų pasitikėjus ir idavus jam svarbius raštus atvežt Washingtonan, kaipo diplomatiškam pasiuntiniui.

GREKIJA ISSIGANDUS TURKŲ MANEBRŲ.

Geneva, Sveicarijoje. Tautų Lygai Grekija atsiuntė nusiskundimą ir kartu paklausimą, ką reiškia Turkijos pradėti manebrai, Grekijos parubežiais, skraidant orlaiviams ir mušio laivams plaukiant į Marmoro jures, kaip lyginai ir amunicijos gabenimas prie rubežiaus. Sulyg grekų parmatymo, turkai rengiasi užpult Grekiją. Tautų Lyga pasiuntė Grekijai užtikrinimą, jog tie manebrai ne grumoja jai jokių pavojum.

MARKSO SEIMELIS NE ILGAI GYVAVO.

Berlin, Vokietijoje. Prusijos seimelyje kilo didelis trukšmas, kuomet reikėjo užtvirtint naujai susidariusi

gabinetą, su Wilhelmu Marksu kaip priemeru, ir išreikšt jam pasitikėjimą. Didžiausį truksmą kėlė nacionalistai, facistai, centristai ir komunistai. Po visų trukšmų, kada balsuota už pasitikėjimą nauju gabinetu, balsų gauta: 218 už ir 221 prieš. Tokiu budu pasitikėjimo gabinetui negavus, visi ministriai rezignavo. Tai trumpiausią gyvavęs gabinetą, Prusijos istorijoje.

DIDELĖ KASYKLOJE GAZŲ EKSPLOZIJA.

Sullivan, Ind. City Coal kasyklose, susirinkus darbininkams darban, ištiko didelė gazų eksplozija, kuri užgriovė visas angas, ir tuomi užkirta išsigelbėjimui kelia. Pirmutinė pagelba atvyko automobiliais iš Vinceness ir tuojau pradėjo kasti užgriuvusias kasyklas. Mėginta panaudot elevatori, bet tam esant užgriuvusių, parsieję kasti per griuvėsius. Ikišiol išimta negyvais 51 lona ir kelios dešimtys sužeistų. Darbininkų kasyklose buvo viso 121 žmogus.

RUSIJOS ŽYMUS GINKLAVIMASIS.

Moskva, Rusijoje. Trockio vietoje pasilikus kariški komisorium Francei, visur pastebimas reorganizavimas ir ginklavimas kariumenės. 56 divizijos apmimis granatomis, baterijomis mis granatomis, baterijomis orlaivų naikimui ir keturiais orlaiviais, su gazinėmis bombomis. Proskurove, Sevastopolyje, Don-Rostove, Harkove, Caricine, Liske, Taškente ir Omske, visur greitai dirbama naujus orlaivius Fokkoro ir Junkero tipo, kurių dalyis dirbama Holandijoje, Italijoje ir Ispanijoje. Tulas skaitlius jų bus užbaigta Koyo mėnesyje. Anglijoje užsakyta greitai padirbt dešimtis sunkių kanuolių ir šeši sunkieji automobiliai, su jiega 620 arkių. Iš Austrijos gaunama 200 mohoplanų, 500 paprastų artilerijos kanuolių, 3,000 didžiųjų kanuolių, ir 200,000 šautuvų su durtuvais. Berlyne su hemijų fabriškai padaryta kontraktas, sulyg kurio trumpu laiku Rusijai turi but pristatyta 2000 tonų hemijų, reikalingų dirbimui nuodingų gazų. Valdžia šiems metams paskyrė ka-

riumenės apginklavimui 100 milijonų aukso rublių, kurių 25 milijonai tiems tikslams jau išleista Austrijoje ir Vokietijoje. Prie Francus pasikirta padėjėju atsižymėjęs čekoje savo brutališkumais Unšliht, vieton ikišiol buvusio Sklianskio. Iš to visko darosi aišku, jog Rusija skubinai ginkluojasi ir netrukus ji pradės su kuom nors atkaklią karę.

PAVARYS KETURIS SENATORIUS.

Washington, D. C. Republikonų partijos vadai susitarė pavaryt iš viairių senato komisijų keturis senatorius, butent Robertą La Follettą, Wisconsinio senatorių, Frazer ir Ladd, šiaurinės Dakotos senatorius, ir Brookhart, Iowos senatorių. Visi keturi šie senatoriai pripažinta partijos išdavikais ir nevertais jokio pasitikėjimo todėl, kad jie budami šios partijos nariais, praėjusiuose rinkimuose jie rėmė trečią partiją ir stengėsi tuomi apsilpinti republikonus. Nuo 23 dienos Vasario visi keturi šie senatoriai skaitoma invalidais ir neturintais partijoje paramos.

ITALIJA REIKALAUJA JARABUBO.

Kairo, Egipte. Italijos valdžia per savo atstovą Egipte, iškėlė Egipto valdžiai reikalavimą, idant Egiptas atsižadėt Jarabubo, nes, Italijos nuomone, ties Tripolii rubežius yra pravestas neteisingai ir todėl Italija jaučiasi nuskriausta. Egipto priemeris Zivvar Paša Italijos atstovui liepė pasakyt savo valdžiai, jog ji Jarabubą gražumu iš Egipto niekad negaus, bet Egiptas sutinka su Italija tame reikalė tartis, idant kitu sklypu pasidalinus. Pernai Italija iš Egipto reikalavimo Solūmo, bet nieko negavo, gal ir dabar reikalavimas nusitrints.

RADO NEGYVĄ TURTINGĄ KUNIGĄ.

New York, N. Y. Kunigas P. Slane, klebonas šv. Pavuliaus katalikų bažnyčios Owosso, Mich. keliaudamas į Airiją, apsistojo Coney Island viešbutyje Sugamore, kur iš nakties jis atrasta negyvas, užtroškęs nuo šildymo pečiaus. Policijai apžiūrėjus kišenius, pas jį atrasta keturių bankų knyge-

lės, parodančios jį New Yorko bankose turint \$216,000; iš kitų dokumentų pasirodė, kad apart pinigų bankose, jis Brooklyne dar turėjo nejudinamos nuosavybės, kurios vertė siekia \$35,000. Kunigas Slane, budamas Owasse, visoje aplinkėje buvo žinomas kaipo didelis skupuolis.

REIKIA PASPORTO EINANT Į BAŽNYČIĄ.

Innsbruk, Austrijoje. Nustatant rubežių tarpe Italijos ir Austrijos, rubežius pravesta per Brener bažnytkaimį, kurio viena dalis likosi Austrijai, kita perėjo Italijai. Ikišiol bažnytkaimis valdiškai nebuvo skirstomas ir viskas buvo liuosa, tik dabar Austrijos valdžia patvarkė taip, kad viena pusė bažnytkaimio, einant bažnyčion, iš Italijos pusės, turi turēt pasportus, palidytus Italijos valdininkų. Gyventojams dabar didelis vargas, nes kurie iš Italijos pusės nori eit bažnyčion, kad ir kelis kartus, vis turi eit pas valdininkus ir gaut pasporto palidijimą.

ŽMONĖS NE APSIGINA NUO VAMPIRŲ.

Mexico City, Meksikoje. Valstijoje Oaksaka priviso labai daug vampirų, kurie kankina gyvulius ir žmones, buriais lakstydami ir užpuldinėdami kaip žmones taip ir gyvulius. Žmonės dar nors triobose gali nuo jų apsigint, bet gyvulius negalima apsaugot nė lauke, nė tvartuose. Vampirų sukančioti keturi suaugę ir penki vaikai, praėjusioje savaitėje numirė. Žmonės šaukiasi valdžios pagalbos (vampirai tai tam tikors rūšies šikšnosparniai, kurie maitinasi dalinai, gyvunų krauju, kaip vuočiai, ir gyvunui ne atsiginant, krauja išsiurbia tiek, kad auka nusilpnėja ir miršta dėl kraujo pritrūkimo).

FRANCUZIJĄ JIEŠKO PASKOLOS.

Paris, Francuzijoje. Francuzijos agentai Suvienytose Valstijose jau nuo kelių mėnesių jieško piniguočių tarpe paskolos, sumoje šimto milijonų doliarų, sustiprinimui valstybės pinigyno. Dabar finansų ministeris Clemental parlamentui paaiškino jog paskola Suvienytose Valstijose pažadėta, ir ji bus gauta taip greit, kaip greit

bus aptartas Francuzijos budžetas, ir kaip greit paskola pripažis galima, Suvienytų Valstijų valdžiai.

BOHARO IR TURKĖSTANO REPUBLIKA.

Moskva, Rusijoje. Turkestano ir Boharo teritorijos suvienyta ir paskelbta kaipo nauja republika, kuri pavadinata Uzbekestano republika. Ši republika liekasi autonomiška, federacijoje su Rusija, esančia Maskvos valdžioje. Tuom patim paskelbta amnestija visiems pabėgeliams, kurie prasišalino į Afganistaną, kad išvengt baudos už politiskus prasikaltimus. Visi kviečiama grįžt ir apsigyvent kaimuose, kur žadama duot per du metu palengvinimus, valdiška pagelba namų pasistatymui ir gyvulių prasimanimui.

RUSIJA UŽPIRKO DAUG MILŲ.

Toronto, Kanadoje. Rusijos valdžios agentai čia užpūrko už dvyliką milijonų doliarų miltų ir grūdų, kurių išgabenimui Kanadoje reiks panaudot 165 trukius, priskaitant ir transportaciją ant vietos, grūdų suvažiojimui. Kanadoj nėsant užtektinai grūdų, jie perkama Suvienytose Valstijose, ir todėl čia kviečiai pabrango iki dviųjų doliarų už bušelj.

REPUBLIKA PIGIAU KAI MONARKIJA.

Berlin, Vokietijoje. Finansų ministerija apskaitė, jog Vokietijai republikoniška valdžia už buvusią monarkišką, parsieina pigiau 8,570,000 doliarų, arba 34,280,000 markių auksu, nes kaizeriui metinės algos reikėjo mokēt aštuonioliką milijonų markių, kuomet dabar prezidentui metinės algos užtenka tiš šimto tukstančių markių auksu, pridedant kelis šimtus markių prezidento speciališkomis išlaidoms.

DIDELI GINČAI UŽ DARVINIZMĄ.

Raleigh, N. C. Šiaurinė Karolina turbūt pergyveno praėjusioje savaitėje karščiausią dieną, kuomet paimta bilių, reikalaujantį uždraust mokinimą evolucijos sulyg Darvino teorijos, tose mokyklose, kurias valstija užlaiko. Tarpe dviųjų priešingų pusių reprezentantų

kilo baisiausias užsisis, taip, kad kartais nieko apart užimono nesigirdėjo, tik matėsi rankų kilnojimai ir į šalis skėščiojimai. Po visų trukšmų eita balsuot: už biliaus priėmimą balsų gauta 49 gi už atmetimą 52 ir tokiu budu darvinizmas pasilieka mokyklose, tolimesniam laikui.

MEKSIKOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS SKILIMAS.

Mexico City, Meksikoje. Meksikos katalikų bažnyčia skilo į dvi dali, kurių viena pasilieka kaip buvus, popiežiui ištikima, gi antra pasikelbė popiežiui nepriklausanti, pasiskyrus augščiausiu patriarku seniaus Rymo suspenduotą kunigą F. Silva, kurio pusėn pereina daug kunigų. Kunigams pereinant, šios pusės bažnyčiose kėjo daug muštynių tarpe dviejų priešingų pusių. Praėjusiam nedėliedienyje Soladado bažnyčioje kilo kruvinos muštynės, kuomet moterys užatakavo prie altoriaus pradėjusi mišias, nuo popiežiaus pasitraukusi kunigą L. Monje. Muštyne-se viena ypata užmušta ir 27 suzeista.

LONDONE PARDAVINĖJAMA CARŲ VAINIKAI.

London, Anglijoje. Rytinėje Londono dalyje prasidėjo pardavinėjimas buvusiu Rusijos carų vainikų. Pardavinėjama jie gatvėse; kas nori, gali prieit ir vainikus apžiūrēt kaip patinka. Policija kelias ypatas, tokius turgus vedusias, areštavo, manant, kad vainikai yra vogti. Areštuotieji aiškina, jog netik carų vainikų, bet ir kitų brangenybių, paicinantių iš buvusiu carų rūmų ir stačiatikių bažnyčių, dabar pilnas Londnas, ir jas gali pirktis, kas tik nori.

ZEMES DREBĖJIMAS ALASKOJE.

Sevard, Alaskoje. Čia perbėgo žemės drebėjimas, nuo kurio sutruko languose stiklai, nugriuvo kaminau ir kai kurios triobos sukrypo. Geležinkelio signalus, jungiančios vielos, likosi sutrauktos. Marraine aplinkėse sugadinta geležinkelis, sulaužyta gazą ir vandenį vedančios dudos, gi arti geležinkelio tvenkinių krantai išgriauti ir vanduo pasileidęs, užsėmė geležinkelį.

AMERIKOS LIETUVIS
The Lithuanian Weekly published every Thursday
by
M. PALTANAČIČIA,
14 Vernon Street, Worcester, Mass.

Yearly subscription: In United States \$2.50
In Foreign Countries \$3.00
Single copies 5 cents.
Advertising rates on application.

AMERIKOS LIETUVIS
Savaitinis laikraštis, eina ketvergiais, leidžiamas
per
M. PALTANAČIČIA,
14 Vernon Street, Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose \$2.50
Kitose valstybėse \$3.00
Pavieniai egzemplioriai 5 centai.
Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi būti apmokėta iš augsto.

Entered as Second Class matter September 29, 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879

**GANDAI IR GANDELIAI APIE LIETUVOS
TAIKYMASI SU LENKIJA.**

Prieš tulį laiką lenkai paleido paskalus, buk Lietuva jieškanti taikos su Lenkija, o kad taiką atsiekus, Lietuva todėl rengiasi išsivadėti Vilniaus. Šiuos paskalus nusigriebė tūli lietuviški laikraščiai ir pradėjo juos - pust labai dideliais, ypatingai Lietuvos užrubežių ministerijai labai pavėlavus atsiliept dar į Poinkairo valdytos vadinos “ambasadorių tarybos” notą dėl Lietuvos rubežių, į ką gauta atsakymas, suprantama, kompromituojantis pačią Lietuvos užrubežių ministeriją, dėl jos susivėlinimo. Tie paskalai pasakoję, jog už Vilniaus išsivadėjamą Lietuvą malonėtų gaut tulus plotus apie Švenčionis, iš ko buvo reikalinga suprast, jog patys lenkai jausdamį kokią sau aiškiai permatomą kliūtį, tuos plotus norėtų Lietuvai pasiulyt.

Kiek vėliau pasigirdo nauji gandai, kurie leido suprast ką tie paskalai reiškia. Mat Lenkija jieškojo užrubežiuose paskolos, ir keliose vietose tokią paskolą jai atsakyta, pamatuojant priežastį, kad Lenkija su savo kaimyniškoms valstybėms gyvena ne taikoje, todėl jai kiekvienoj valandoj grumojama pavojus, nes gali kaimynės su ja išeit į karę, ją apmušt, ir paskui paskolos nebutų galima iš jos tikėtis. Ir Lenkija, kad užmojojus tokius išmetinėjimus, tuojau sugalvojo užrubežiuose paskleist paskalus apie rengiamą taiką tarpe jos ir Lietuvos. Rodosi, kad tie paskalai jai gelbėjo gaut paskolą Suviennytose Valstijose.

Kaip tik tuom patim laiku pasirodė kas tokio nepaprasto tarpe Lietuvos ir Latvijos. Pirmiau Latvija prie Lietuvos viskuom atsinešdavo labai šalta, ji tik su Lenkija giminiavosi. Dabar latviai pradėjo Lietuvoje svečiuotis, siulyt jai savo draugiškumus ir tam panašiai, kas nuokart išrodė visgi nepaprastu. Ir ne ilgai laukus štai iš pačių lenkų Lietuva jieško taikos per latvių tarpininkystę. Latviai vieni svečiuojasi Kaune, kiti Varšavoje, ir tyliai, slaptai veikia tarpininkų darbą, kad Lenkija su Lietuva sutaukius.

Dabar galbut bus aišku kodėl lenkai ir Švenčionių

aplinkes yra pasirengę Lietuvai “dovanot”, ir kodėl neseniai Latvijoje iškelta skandalas dėl Lenkijos žvalgy darbu, kas galėjo but tik muilnimumu, idant taip komuflažu pridengus Latvijos diplomatų svečiavimąsi vienu kartu ir Kaune, ir Varšavoje. Ir kaip kas nebutų, iš to visgi darosi aišku, jog Lenkija jieško taikos su Lietuva, ką patvirtina tas, kad latviai staiga pradėjo gretintis su savo gerais norais prie Lietuvos, pirmiau tik su Lenkija giminauvisi ir, kad lenkai patys pirmutiniai panorėjo Lietuvą “apdovanot” Švenčionių aplinkėmis, neva už Vilniaus išsivadėjamą.

Jeigu taip viskas dedasi, tai kas tada Lietuvai lieka? Stovėti kariškame stovyje ir laukt ko tokio nepermatomo, ar taikyti? Susitaukimas su Lenkija, kaip džiausiaiu savo priešų, paglemžusiu dalį Lietuvos žemės ir vis dar grumojančiu savo militarizmu, žinoma, butų tai perdidelis pasižeminimas, susikompromitavimas akivaizdoje savo žmonių, kurie yra pasiryžę amžinai ne išsivadėti Vilniaus su jam priklausomomis aplinkėmis. Iš kitos pusės betgi lyginant ne kas žinkas ir gyvenant taip kaip šiadien gyvenama. Rods, galima gaut talkininkus ir su tų pagalba imtis ginklu atvaduoti pavergtą kraštą. Bet tada pasiiausėtų vakarai, šu savo “tautų lygą”, kuri juk lenkų vagvstą legalizavus, nejaugi tada liktųsi bepusiška.

Lenkija dabar jieško taikos su Lietuva, nes ji negali išgabant Lietuvos krašte naikinamas girias, kadangi geležinkeliais gabenimas yra perdaug brangus. Tad jai dabar vienatinis išėjimas, kaip nors susitauki su Lietuva, pasipirkt ją Švenčionių aplinkėmis, ir kad paskui Lietuva sutiktų perleisti Nemunu iki Klaipėdai naikinamas girias išplukdint. Girdi, Lietuvai iš to butų didelė nauda, nes už muiltis ji surinktų didelės sumas pinigų, už juos galėtų pagerinti Klaipėdos prielauką, o pagerinus ją, Klaipėdos prielauka liktųsi viena iš Europos pramonės rinkių, kuri Lietuvai duotų ne apkainuojamą naudą. Ar ta nauda pasibaigtų išvežus Lenkijos

pavogtas Lietuvai girias, lenkai apie tai tyli; jie tik saldliciuovauja dabar, kadangi Lietuvai esant kariškame stovyje, negalima pasinaudoti Nemunu, idant išgabenus pavogtas gerybes.

Jeigu jau čia iš tikrųjų Lenkija geidžia taikos, tai Lietuvai reiktų but labai atargia ir šalta atsinešt į latvių tarpininkavimą, kad taiką ne priėmus už trupinį surio. Jai nereiktų skubintis su lenkų kvieslių kvietimu, bet griežtai reikalaut Vilniaus grąžinimo, ir be to nesitaikint. Rodosi, kad ir Lenkija yra apsiskačiusi Vilnių gražint, kadangi ji užgrėbtume krašte nieko atstatyt nesiima, tik alina taip, kad ji nualinus ir paskui atidavus kaip daiktą be vertės.

“Kasdieninė duona”.

Pasaulinei karei pasibaigus ir kiek atsikvėpus, žmonės kasdienne duona sau pasiėmė tai naujų karių spėlojimą, ir spėloja ju susikurimą, be pertraukos. Per pusmetį suvirš spėliota ir skaitluota kaip kariaus Japonija su Suviennytomis Valstijomis, bet nesulaukiant tos karės prasidedant, pasiūkyšno kita proga, Rusijos nerimavimas, kaip tik suiro ršijai, nors neseniai užmęsti, tarpe Rusijos ir Anglijos. Susekęs kas ten, kad tarpe Rusijos ir Japonijos eina slaptas pasitarimas, kaip bendrai sujungus savo kariškas spēkas, ir užpuolus Suviennytas Valstijas; mat Japonijai dėl toluoj nemanant paselmių kariaujan su Suviennytomis Valstijomis, buk pradėta jieškot pamamos pas Rusiją, ir ta jau su mielu noru sutinkanti japonams talkininkaut.

Nenusibodus dar apie tai prisikalbėt, štai nauja proga: Turkija išvarė iš savo rubežių grekų bažnyčios patriarką Konstantiną. Už tai Grekijoje kilo didelis truksmas prieš Turkiją, bet šį viską atydos ne kreipė ir grekams parsiejo kiek patruksmavus, nutilt. Dabar vėl kyla nauji pranašavimai apie kiliančią karę prieš Turkiją, kuri tai karė galės išsivystyt gana didelė, nes jon liksis itrauktą daugelis valstybių, kadangi dabar dalykas jau einasi apie pakarpymą Turkijai sparnų, atimant jai Konstantinopolį, kartu su visa teritorija, kuria Turkija turi Europoje, paliekant jai tik Azijos skyką.

Tam tikslui jau eina slaptos sutartys tarpė Grekijos, Rumunijos, Bulgarijos ir buvusios Serbijos, šiadien vadinos Jugoslavija. Grekija mat jaučiasi silpna, savo spēkas išaikvojus pirmesnėse karėse, todėl dabar stengiasi pritraukt sau talkininkus, su kurių pagalba galėtų Turkijai atkeršyt taip, kad ta daugiau nesikėsintų prieš Grekiją. Ir su tuom tikslu dabar knibžda visokios pasiuntinystės Atėnuose, Belgrade ir Bukarešte, vis tai pasitarimams vieni su kitais tik vienam tikslui—karei prieš Turkiją. Kariavimo su Turkija pla-

nai esanti šioki: Užimt Konstantinopolį ir jo aplinkes, sumušt ten esančių turkų kariumenę ir išvaryt turkams visai iš Europos. Turkija tą gerai atjaučianti ir galbut nedaug ir priešintųsi visam tam, kas sprendžiama iš to, kad Turkija Konstantinopolyje laikanti tik vieną garnizoną savo kariumenės; daugiau jos nesiunčianti todėl, kad nemanom Konstantinopolį spēka pasilaikyt, kadangi iš jo ji ir paudos turinti labai mažai.

Tik visuose tuose pasitarimuose nesutinkama vienų su kitais, kaip sunaudot iš turkų atimtą Konstantinopolį. Grekija norėtų jį pasilaikyt sau, Rumunija norėtų jį atiduot Tautų Lygai, gi Jugoslavija stovi užtai, kad Konstantinopolis liktųsi neutrālisku miestu. Grekijos, Rumunijos, Jugoslavijos ir Bulgarijos protekijoje, po augščiausia višininkystę Tautų Lygos, kad taip ji apšarvavus, but galima sujungtomis spēkomis uždaryt Rusijai kelią is Juodųjų jurių, idant ją ne išleisud į Azijos vandenis.

Vienok to visko pavydi Italija ir Francuzija. Italija dar kol kas, nieko nesako, gi Francuzija jau atsiuntusi Grekijai praserģėjimo raštą, patariant liautis su imtrigų pynimu, jei jai rupi Europos ramybė, nes kitaip elgiantės, gali susikurt milžiniška nauja karė, kurios gaisras gali sunaikint pusę Europos, nes Rusija ir kitos valstybės jau seniai žiuri į Balkanus, kaip karišką ugniavietę, ir tik laukia iš ten kibirksties pakilant, kad gavu pradžia savo žygiams į mėnkutes Balkanų valstybėles.

Grekiija dargi pagaliaus sirsta ir ant popiežiaus, kam tas ne užtarė prieš Turkiją ištremiamą patriarką Konstantiną, ir apie tą įvykį visai ramiai jis nutylėjo, nė mažiausio protesto ne išreiškęs. Grekų nuomone, popiezius tyčia nuolankauja turkams, idant tuomi pas juos igijus itekmę, ir paskui Turkijoje įgyvendinus Ry- mo bažnycia. Rengiamasi popiežiui net ir nupekimo rezolucija sąrengus pasisųst, paakinant jį, kaip aklaį jis su savo politika lenda ten, kur lyst jam ne prietinka.

Kiek tame faktiškos teisybės yra, ir kas iš to visko išeis, parodys tik ateitis, vienok aišku, kad patriarko ištrėmimas sukėlė daug truksmo Balkanuose.

Ir vėl audra.

Pernai neva pasibaigė Chile republikoje, naminė karė, arba teisingiau sakant, partijų peštynės, kurias sukėlė klerikalai ir pažangiečiai. Ilgai toms peštynėms nenurimstant, pažangiečiai, su pagalba ju pusėn perėjusių kariškų oficerių ir kareivų, valdžia paėmė į savo rankas ir prezidentą Alesandri išvijo iš valstybės neva vakacijai. Prezidentas Alesandri nuvyko Ryman ir ten tulį laiką prabavo, tankiai atlankydamas vatikaną. Dabar parėjo žinios, kad

prezidentas jau grįžta iš “vakacijos”. Chilės pažangiečių partija vėl įpuolė neramuman, tikint, jog jų prezidentas pasidarė kokias slapstas su vatikanu sutartis, ir dabar grįžta vėl pradėti naminę karę, idant valdžia pervedus vėl klerikalams. Taip belaukiant sugrįžtančio prezidento, kasžinkas susėkė, jog namie klerikalai jau ginkluojasi. Imta daryt kratos klostioriuose ir bažnyčiose, ir, sakoma, visur atrasta daugybės ginklų ir amunicijos; sako, pilni bažnyčių rusiai ir klostiorių salės, prikrauta šautuvais; kulkasvaiddžiais ir visokia amunicija.

Tokiu budu reikia tikėtis, jog neseniai kiek nurimusi naminės karės audra Chile republikoje, netrukus ir vėl susikurs.

Geras nutarimas.

Praėjusios savaitės “Amerikos Lietuvis” laidoje tilpo Philadelphiaus lietuvių organizacijos “Philadelphiaus Lietuvių Krikščionių Saryšis” nutarimas, kuriuomi minimas Saryšis kreipėsi į visus lietuvius abelnai, paraginant, idant visi imtų reikalaut Lietuvos valdžia, išleist pašto ženklelius su atvaizdomis musų tautos garbingų vyrų, kaip Simono Daukanto, Vinco Kudirkos ir Kazio Bugos.

Tai pagrįstas tarimas, ir reikia palinkėt, idant jis įvyktų. Butų labai gerai, kad Amerikos lietuviai atkreiptų į šitą philadelphijiečių nutarimą ir jį paremtų, siunčiant Lietuvos valdžiai patarimus (tik švelnioje formoje), paraginant tokius paštaženklus išleist. Toki paštaženkliai turėtų didelę svarbą. Geistina, kad netrukus toki paštaženkliai pasirodyt vietom darbartiniu, su atvaizdomis kokių nesusiprantomų rekečių ir griuvėsių, kurie dėl savo gramozdiško nupiešimo, neturi jokios svarbos.

Tuli paštaženkliai yra išleisti su didžiojo kunigaikščio Keistučio atvaizda, ką irgi negalima prisikaityt prie didelės svarbos, kadangi atvaizda yra labai netikusiai pagaminta, arba nutepta labai storai, ir tuomi vaizdas sudarkyta.

Palengvino baudą.

Miestelyje Batavia, Ohio valstijoje, pasibaigė byla prieš arių katalikų kleboną parapijos švento Kolumbo, kunigą O. B. Auer. Jis buvo patrauktas atsakomybėn užtai, kad 30 dienoj Spalio, praėjusio rudenio, vakare taip vadinamos “halloweēn” dienos, kada išdykė puserbėniai darą visokius žmonėms nuostolius tik dėl kvailų pročių, kurie pastarais laikais visur naikinama, atėję pradėjo verst klebonijos sodelyje vasarinę budelę; kunigas Auer pamatęs išdykėlių pradėta darbą, juos draudė, bet tie neklausė; tada kunigas sovė į juodu iš revolverio ir vieną jų sužeidė. Teismas išklausinėjęs liudijimų, pasmerkė kunigą Auer užmokėt du šimtu doliarų baudos, visās teismo

išlaidas, ir kalėjime atbut tris mėnesius, už pasikėsiniimą ant žmonių gyvybės. Pamerktujo advokatui vienok užsistojus, teisėjas White sulaiškė kalėjimo baudą, pažymėdamas, kad jei per du metu kunigas neprasikalas jokiems įstatymams, tai užteks tik pinigines baudos, bet jei vėl dėl kokio prasi- kaltimo pateks teisman, be jokio išsikalbėjimo turės eit į kalėjimą, ir jame atbut dabar paskirtą baudą.

Kaip dabar bus?

Aną kartą minėjime, jog Francuzijos ambasada, nuvykus Leningradan ir atsidiarius duris, atrado tik sienas, nes visi papuošalai, dar iš 16 šimtmečio, kuriais buvo išpuošta ambasados rūmai, buvo išvogta. Pasiškundus ambasadoriui, Rusijos valdžia prisakė policijai jieškot ir surast vagilius, kurie apiplėšė francuzų ambasada.

Policija išlandžiojus visus pakampius, dabar raportuoja, jog ji susekusi aiškias taikus, kuriais pavogtieji iš francuzų ambasados brangių papuošalai, sunėsta į namus internacionalistų augščiausio vado Zinonievo. Daiktai išvogta per langus ir... nunešta “kur reikia”.

Dabar staťoma klausimas: Kaip dabar bus? Jieškot pas Zinonievą pavogtų daiktų, juk tai kiltų didelis skandalas, kadangi Zinonivas Rusijoje dabar yra labai didelis žmogus.

Rengia “revolucija”.

Jei tiesa, tai senatorius La Follette netik kad nelaimėjo praėjusiuose rinkimuose kandidaturą į prezidentus, bet dar pasigamino ir sau priešus, nes pastaroju laiku prieš jį “sukilo” darbo federacijos vadai, kurie piktinasi, kam jis jieškodamas sau pasekmių, prisileido ir socialistus, kurie sutiko remt jo kandidaturą. Ir dabar federalistai rengiasi susaukt Chicagon suvažiavimą La Follette “trečiosios partijos”, ir ten prieš patį La Follette sukelt “revolucija”.

Tokiu budu rengiamasi “neramumų”. La Follette kompromituot ant kiekvieno jo žingsnio, kad tuomi privertus jį liktis ramiu. Mat La Follette kaip radikaliskų pažvalgų žmogus, jis visur karjieristams neduoda giliuot ir tuojaus sukelia skandalą, jei negali juos kitaip apeit. Teisybė, jis tais savo žygiams dar nieko neatsiekė, ir niekam naučos ne padarė, vienok tie ju sudeklamai skandalai daugeiliui politikierių visgi kenkia siek-tiek.

Jieško darbo.

Buvs Austrijoje vyriausiu budeliu tulas Ch. (pilas vardas užtylima) kreipėsi registruotu laišku prie Lenkijos valdžios, kurios prašo suteikt jam pas save darbą, nes Austrijoje panaikinus mirties baudą, dabar ten jam nėra ką veikt, todėl labai greitai jis sutiktų atvažiut Lenkijon ir pradėt sa-

vo darbą bile Lenkijos valdžia tik jam kelionę apmokėtų; atvažiuot apsiima kad ir trečia kles... patogumų daug ne reikalauja. Darba savo jis atliktų sulyg geriausio savo patyrimo, nes per daug metų praktikavęs, su visokios rusies žudymais esąs labai gerai susipažinęs...

Tai mat kokių bedarbių šiadien esama.

Tyli. Neseniai įvyko svarbi lietuvių tautos šventė, tai paminėjimas Lietuvos nepriklausomybės. Seniau lietuvių kolonijose rengta tam tikros iškilmės, šiuosmet apie jas nesigirdi, laikraščiuose žinių nesimato, mėš jų irgi negauname. Iš to reiktų suprast, kad lietuviai šiais metais taip svarbias sukaktuves arba visai nešventę, arba šventę labai mažai. Ir todėl jie apie tai tyli.

G r a ž ų s . “Trimite” atspausda paveikslokai naujų, metalinių Lietuvos pinigų, po 1, 2, 5, 10, 20 ir 50 centų. Tris pirmieji, apart skaitlynes ir žodžių, turi po šakelę kokių tai augalų, likusieji po miezio varpą. Šiaip atrodo gražūs, jei nemint sugadinimo reginio tuom, kad tuli ju taip kaip ir latviški, skaitlynę turi prie vieno šono; butų gražiau jei tai būtų viduryje.

D o v a n a . Chicagos kardinolui Mundelein, iškeliaujant į Rymą, kad dalyvauten šventųjų metų iškilmėse, Chicagos kardinolijos tikintieji katalikai tarpe savės susirinkę įdavė nuvežt popiežiui dovaną, sumoje šimto tukstančių doliarų Suvienny Valstijų pinigais.

B a u d a . Leningrade teismas pasmerkė septynis valdininkus sušaudymui, už tai, kad tie dirbdami odų mounopolijuje, ėmė kyšius, ir už tuos pigiau pardavinėjo odas spekuliantams; kiti septyni už tokius, tik lengvesnius prasižėngimus, pasmerkta penkiems ir aštuoniems metams kalėjiman.

Mokslininkai surado, jog arti žemės yra naujas mėnulis, kurį pasiekė ir nufografuot. Apart šio esąs dar kaip reikiant ne ištirtas ir kitas, visai mažas mėnulis, dar arčiau žemės, apie žemę kelionę atliekantis trijų valandų bėgyje. Manoma, kad kada nors šis pastarasis turės nupult ant žemės.

B a d a s . Į Berlyną parėina iš pietinės Rusijos žinios, kad ten žmonės kenčia didelj bada, o kad ne prisileidus kanibalizmo, cielomis šeimynomis žudosi, ar tai kasdamiesi gyvi žemėn, ar padėgdami savo namelius ir tuose susidegindami.

Šventieji. Vatikano konsistorijoje atsibuvo tam tikros iškilmės pasvyrimui naujų šventųjų, kuriais pripažinta Beraną ir Ioaną Handes. Tokiu budu šventųjų surašas su šiais metais pasididina dviem ypatom.

PO MEDŽIU.

Malonūs broliai ir sesers! Aną kartą mes skundėmės ant iškrios žiemos, gi ši kartą mums apie žiemą beveik ir prisimint negalima, nes turime jau lyg ir pavasarį. Mat atmainos dabar greitai: čia šalo ir snigo, tuojaus vėjas pustelėjo iš kitos pusės, oras atšilo, ėmė lyt, sniegas kaskinur dingo, na ir jau išrodo lyg kad velykos būtų. O kada bus laikas pavasariui, tada, be abejonės, negalėsime sulaukt malonesnės dienos, ir kada jau bus laikas pasirodyt tikrajam pavasario grožiui, tada turėsime šalčius, sniegus ir spiegius. Mat šiais laikais viskas eina atbulai, viskas ne ton pusėn, kurion reikia eit. Toki apreiškimai ne savo vietoje, ne savo laiku, vadinasi nenormališku.

Neseniai mūsų broliai iš-eivijoje kėlė didžiausius trukšmus, kiti net po teis-muš tąsėsi, kad atimt ir savo nuosavybėn priskirt savo bažnyčias. Mat pristatė jie bažnyčių, kur tik didesnis būrelis saviškių atsirado, pasirupino sau kunigus ir pradėjo jaustis to visko savininkais. Tačiau nebuvo lemta viskam taip liktis. Mat čia bažnyčios tokia tvarka, jog ne atsižiurima ką kas turi ar turėt nori, ne atsižiurima ir į tai, kas bažnyčią statė ar kas ją nori skaityt savo nuosavybe, bažnyčia turi skaitytis vyskupijos, nuosavybe. Ir sulyg tokios tvar-kos, be jokio atsižvelgimo, kas kiek davė bažnyčios pas-tatymui, jos įrengimui, baž-nyčia užrašoma vyskupijai. Daugelyje atsitikimų, žmo-nės neturėjo pinigų užtek-tinai viskam įrengt, itaisyt, tai vyskupas savo pinigais užkims skolą, ir kad pini-gai nedingtu, vyskupo val-džios užstatyta bažnyčia tu-rėjo liktis, o kad vyskupai nėra amžini, ir todėl jų pri-vatiškai nuosavybei bažny-čios pereit negali, todėl baž-nyčios ir paimama tik vys-kupijos nuosavybėn.

Ne vienoje vietoje ir muštynės sukelta, ir kito-kiais budais keršinta, kad taip pvervėčius bažnyčių per-rašyt jų savininkams, o to-kiomis savininkais skaitėsi tie, kurie bažnyčių turėt geidė ir mažesnė ar didesnė suma pinigų tam aukavo. Ir nie-kaš iš to ne išėjo, senaja tvarka nepasiganėdinusiėji nieko nelaimėjo, o jei kur ir pripažinta jiems tai ko jie geidė, tai vyskupui apelia-us kitan teisman, byla virto kiton pusėn, ir vėl pralaimė-jimas. O kur nesinorėjo pi-nigus byloms aikvot ir todėl viename teisme pripažinus bažnyčią parapijonų nuosa-vybei, vyskupas atėmė kuni-gą, kito nedavė, ir taip baž-nyčia tuščiai prastovėjus tula laiką, kiti žengė atgal, atmainė savo nuomones, iš-sižadėjo savo pirmesnių gei-dimų, ir... ėjo prašyt, idant vyskupas bažnyčią pasiim-tų savo globon, ir tegul jau buvo taip kaip tinkama.

Ir tokių kovų buvo ne viena, ne dvi, ir ne kelios. Jų buvo visa eilė. Bet perėjo u-pas, viskas atauso ir šiadien jau tokių tasyinių nesigirdi. Rodosi, kad to visko ir visai nebuvo. Šiadien jau niekam nesvarbu keno nuosavybe lietuviškos bažnyčios skai-tomos ir kam jos užrašytos, ne svarbu ir tai, kas jose šeimininkauja ir kaip šeimininkauja. O šeimininkau-jama jose taip kaip kam pa-tinka, kaip kas nori ir kaip kam išrodo prankiau.

Ne taip labai seniai iškilo skandalas, kuomet pasirodė, jog bažnyčia jau netik kad niekas nesirupina kaip sa-vo nuosavybe, bet nesirupina meta ir tai, kad ji būtų kokios bent dvasios sustipri-nimo įstaiga. Ir nors šia-dien dar kai kur šukaujama, jog bažnyčia išlaiko tautas, palaiko tautas nuo ištautėji-mo, tai vienok tikrenybėje visas dalykas dedasi kitaip ir tie, kurie kalba apie visko išlaikymą, pasirodo apie da-lykus nieko nežinančiais ir nesuprantančiais kas yra tautos išlaikymas.

Taigi neseniai pasirodė, kad tlose bažnyčiose įvesta svetima kalba pamokslai. Jie buvo sakoma mažiems, ne suaugusiems vaikams. Tai-gi jau čia, malonus broliai ir sesers, aišku kaip daug rupi-tokiai įstaigai, ar teisingiau sakant, jos vedėjams, kaip čia rupinamasi tautos išlai-

kymu ir palaikymu jos nuo ištautėjimo. Vieton viso to, jau rupinamasi greitesniu ištautinimu, o kad parankiau toks darbas vykėtų, jis pradėta nuo vaikų, kuriems dar esant ne surembeju-siems, lengviau įskiepijus iš-tautinimo bakterijas, kurios prie jauno kuno greičiau prisima negu prie surembė-jusio, suaugusio. Ir taip vieton auklėjimo savo tau-tos, jau pradėta auklėt vi-sai svetima karta, svetima mums, išeiviams, lietuviams. Ir tokia shizmatika pradėta lietuviškoje bažnyčioje, už pačių lietuvių pinigus pasta-tytoje.

Ir kagi? Ar tos bažnyčios statytojai ir palaikytojai pa-kėlė savo balsą prieš ištau-tintojų agentų pradėtą shiz-mą? Ar jie pasipriešino tokiam nelemtam darbiui, pradėtam jų išnaikinimui, jų vaikų pavertimui išgamo-mis? Ar jie pasiskundė kam nors tokiu nelemtu likimu? Ne, jie ramiai, kaip surišti avinėliai sau tyloje, ir šiadien tyli. Mat praėjo upas, kuriuom vaduojantės žmo-neliai netik kad namie kerš-tus kėlu užbažnyčių jiems ne aprašymą, bet dar ir išlaidas darėsi, važinėdami į tolimus miestus, pas vyskopus, su protestais ir savo "gricž-tais" reikalavimais. O kuomet šiadien ant vietos jie tu-ri pilną tiesą pasipriešint shizmos agentams, jie tyli sau ramiai ir ne atsižvelgia, kad su savo vaikais jau ne-susikalba, arba kalbasi taip kaip nebyliai. Ir jie nepa-mato, kad už metų ar kitų, jų bažnyčiose jau netik jų vaikams bus ambrijama sve-tima kalba, bet ir jiems pa-tiems.

Ir toks atsitikimas ne pir-mas. Žinių kaskart pasiro-do vis daugiau, kad ir kitose kolonijose tokia pat shizma vartojama, varoma jau nuo seniai, ir svetima kalba jau netik pamokslai sakoma, bet ir visos pamaldos atliekama, ir netik vaikams, bet ir su-augusiems. O žmoneliai tyli ir ramiai tą viską leidžia pro savo akis ir ausis. Ir jiems taip tylint, taip ramiai žiurint kaip jų vaikai doro-si jiems nesuprantamais gai-valais, jie susilauks, kada jų bažnyčias apvaldys visai svetimi agentai, ir jiems rei-kalui esant tikybinius reika-lus atlikt, paksieis įsiekot vietelės, kurioje dar su ku-

LIETUVIAI AMERIKOJ

DETROIT, MICH.

Komunistai "paėmė" klubą.

Nuo 1910 metų čia gyvuoja Lietuvių Politiskasis Klu-bas. Gyvavo ikišiol jis kaip ir visi klubai, ne atsižymė-damas labai daug savo dar-bais, ir kaip jau paprasta, vi-si klubo nariai snaudė, ot, bile gyvais but. Į tokį sus-nudimą įsižiurėjė komunistai, kurie ikišiol buvo susi-pietė tik prie Apšvietos draugijos, turbūt susitarę, ėmė urmu rašytis prie klubi-bo, ir veik visi susirašė. Kadangi klubiečiai labai ne-rangūs, tad ir į susirinkimus jie nelabai skubinas, užtai-gi tuom pasinaudojė komu-nistai, sumanė permainyt konstituciją, kad ta būtų "darbininkiška". Didžiama balsų perėjo naujas projek-tas, į konstitucijos surengi-mą įėjo didžiama komunis-tų.

Praėjusiam rudenyj, stai-ga pasirodė laiškeliai, šau-kianti narius į nepaprastą susirinkimą, bet nebuvo pa-sakyta kame tokio sasirinki-mo reikalo priežastis. Ir į šį susirinkimą senųjų klubi-biečių susirinko mažuma. Susirinkime pasirodė reika-las priimt naują konstituci-ją. Vienas senųjų klubie-čių. J. Naujokas, pasiprieši-no, aiškindamas, kad dėl ne-skaitlingo narių susirinki-mo konstitucija negali but priimta, bet komunistai savo balsų didžiama Naujoką suspendavo, atėmė jam bal-są, ir taip ramiai konstituci-ją priėmė, paliekant tą pa-čią komisiją pasirupinimui konstitucijos atspaudinimu ir jos hariams išdalinimu. Taip apsidirbę komunistai su piliiečių klubu, dabar li-kosi jo pilnais šeimininkais.

Tai taip piliiečių klubas "puolė" prieš komunistų "ofensivą". N-os.

CHICAGO, ILL.

"Lietuviai" ir jų nelaimės.

Praėjusioje savaitėje čia keliata lietuvių patiko nelaimės, automobiliais va-žiuojant. Pirmoje vietoje, Michigan skersgatviu va-žiuojant Petru Stasiuliu, jo automobilis susidūrė su kitu ir Stasiulis ant vietos likosi užmūštu, gi su juom kartu važiavęs Kazis Trakas, tapo tik sužeistas.

Kitoje vietoje nelaimė pa-tiko, taipgi automobiliu važiuojant penkias lietuves; jos važiavo iš kabareto, vė-lyvu laiku, ir galbut tame buvo priežastys tokio vėly-vo laiko. Visos jos tapo len-gvai sužeistos, kiek skau-džiau tai Elena Vanagienė ir Valerija Sokiutė. Sužeis-tas biskį ir jas vežęs, taipgi lietuvis.

Nelaimės tai nelaimės, vi-sur jų pilna ir kartais jų ne-nigu savo kalboje būtų gali-ma susikalbėt. Susilauksim, jie tie, nes kaikiuriems kar-jieristams šiadien už geres-nes vietas suambrijus lietu-vių įstaigas, saviškiai liskis be vietų, jas užims svetimi-ai galvai.

sidėvi galutinai. Tą patį ga-lima pasakyt ir apie Čizaus-kus.

Grįžtant atgal, turiu išart-pagyrimą Sandaros kuopai už jos uolų ir nenuilstantį veikimą. Nors kuopa ir nė-ra skaitlinga nariais, bet ji jau yra nuveikusi daug pa-girtinų darbų; mat ne dykai pasakyta, jog svarba ne kie-kybėje, tik kokybėje. Da-bar ši kuopa turi svarbiau-siu darbu tai seimo surengi-mas, nes Sandaros seimas šiuosmet įvyks Clevelande, apie Gegužio pabaigą. Aš, žinodamas vietinių sanda-riečių spėkas ir kartu jų darbsčią komisiją, pilnai ti-kiu, jog viskas įvyks pagal geriausius planus, ir nuo sa-vės linku kuogeriausiu pa-sekmių visuose jų užsibrėž-tuose tiksluose. Žilvitis.

RACINE, WIS.

T.M.D. kuopos vakaras.

T.M.D. 121 kuopa surengė vakarą. Vakaras visais žvilgsniais nusisekė. Pro-pramas susidėjo iš vaidini-mo, dainų, šokių, deklama-cijų ir piano skambinimo. Viskas atsbuvo Turner sa-lėje. Pirmiausia suvaidinta komedija "Balon puolės sau-sas nekelsi". Vaidinimas išėjo nors negeriausia, bet kaip nuo paprastųjų žmonių, geresnio reikalaut ir nereik-čia. Po vaidinimo pirmo akto, kol scena permainyta, O. Meldžiutė deklamavo "Lietuvos vėliava". Antra aktą atvaidinpus, Antanas Tyla deklamavo "Pakaruo-klis". Paskui Grimaliutei vedant, Gelumbauskiutė, sesers Veneloviuotės, Juo-za-pavičiutės, Dzindzieliutė, Zi-levičiutė, sesers Nuvaniuotės, sudainavo "Kada noriu ver-kiu" ir "Du broliukai kuni-gai". Paskui Nuvaniutei skambinant pieną, Dzindze-liutė ir Nuvaniutė pašoko "Jievužė" ir dar kasžinkokį šokį.

Programą užbaigus, prasi-dėjo šokiai, kurie tęsėsi iki pūsnakėiui. Publika lan-kėsi suvirš pusantro šimto. Viskas ėjo geroje tvarkoje. Pats vakaras kuopai davė gryno pelno, kiek teko gir-dėt, suvirš šešias dešimtis doliarų, ką reikia skaityt pilnu pasisekimu. Butų pa-geidaujama, kad raciniečiai ir tankiau rengtų tokius ir panašius vakarėlius, idant tuomi netik sau padaryt ma-teriališką naudą, bet ir pub-likai suteikt upo smagumą.

Racinietis.

LOS ANGELES, CAL.

Biskutis iš lietuvių gyve-nimo.

Pačiame Los Angeles kaip ir visoje Kalifornijos valsti-joje, šioumkart daugybė be-darbių, ir iš kitur atvyku-siam darbą gaut jokiū budu negalima; todėl patartina lietuviams iš rytų nevažiuot čia įsiekot darbo, nes jo ne-gaus. Vietiniai žmonės ti-kisi, jog laikai pasitaisys su ateinančiu pavasariu, bet tai tik spėjiojimas, nes kaip ke-lijais praėjusiais metais; taip ir šiais laikais, pramonė vi-sur suirus, o pramonei nei-rant, ir darbų nėra. Darbų atsiras kaip pramonė pasi-

tsaisys, o kada tai bus, pasa-lyt niekas negali.

Lietuvių Kalifornijoje yra nedaug. Didžiausia jų ko-lonija yra Los Angeles, nors tai kolonija ne taip jau la-bai didelė. Čia gyvenanti lietuviai daugiausia siuvėjai, tad ir dirba siuvyklose. Yra dirbančių ir kitokiose darba-vietėse. Kiek abelnai lietu-vių čia gyvena, ant vietos nebuvančiam pasakyt sunku. Turi jie čia keliatą draugijų ir kuopų, ir kartas nuo kar-to šį-tą veikia; rengia vaka-rus, išvažiavimus, pasilinks-minimus ir tam panašiai. Iš jaunimo, moteriškiųjų didelė stoka, todėl priauganti vyrukai maišosi su svetim-taučiais, ir didžiujome jie reikia skaityt lietuviams jau dingusiai.

-Los Angeles mieste gyve-na ir darbšti tautietė, kita-dos rytinėse valstijose bu-vusi tarpe lietuvių veikėja, buvusi ponja Ramanauskie-nė, dabar Poradnikienė. Jos namelius atlankė nelai-mė, nes jos vyras p. Porad-ninkas sunkiai serga; kad pataisius sveikatą, daktarai ji išsiuntė gyvent ukėse, tad p. Poradnikienė dabar gyve-na mieste su sunum; turi dailius namelius. Tai tiek tuomkart. Svečias.

AKRON, OHIO.

Negražus darbas.

Neseniai čia pasirodė ap-garsinimai, skelbianti, jog į Akroną atvažiuos juokda-riai "Dzimdzi-Drimdzi", ku-rie bažnytinėje salėje pa-krės daug juokų. Akronie-čiai iš laikraščių prisiskai-ė pagyrimų Lietuvos kome-dijantų, rinkosi salėn su no-ru, kad pasijuokus ir tuom nors valandai prašalinius iš savo sielos surukusias mjn-tis, prie to dar ir džiaugėsi, kad bent kartą ir Akroną teikėsi atlankyti Lietuvos specialistai.

Bet netrukė jie persitikki-no esant apviltais, nes salėn susirinkus publikai, pasiro-dė, kad vieton Lietuvos kome-dijantų, kurie pas ameri-kiečius visur turi gerą var-dą, čia reikia turėt reikalą, su Clevelando vyčiais, pasi-vadinusiais "dzimdzi-drim-dzi". Vieton sveikų, naujų juokų, jie čia atvažiavo su-vaidint komedijėlę "Dėdė atvažiavo", kuri jau dėl tan-kių vaidinimų, pas amerikie-čius kaip ir Lietuvoje, yra gara nusidėvėjusi.

Kad Clevelando vyčiai at-važiavo suvaidint nors ir ap-dėvėtą veikaluką, tai nėra peiktinas daiktas, reiktu juos dar pasveikint už nepa-tįngėjamą žybtelt mūsų ko-lonijon. Bet kad jie savf-nasi Lietuvos artistų firmos varda, tai didžiausia jiems panieka tik gali but, ir pa-peikimas dėl tokio kvailo drasumo, savintis tai, kas jiems ne priklauso. Butų ge-rai, kad kolonijos imtų pro-testuot prieš vyčius, už va-gystą, savinimasi Dzimdzi-Drimdzi vardo, ir tuomi ap-gaudinėjimą publikos.

Papartis.

"AMERIKOS LIETUVIO" KNYGYNE GAUNAMA IVAIRIŲ KNYGŲ.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

Iš žemės gaunamas aliejus.

Milijonai metų praėjo nuo tų laikų, kada gamta žemėje paslėpė šaltinius skystos medegos, kurią šiadien vadina uolų aliejumi. Šitas aliejus žemėje, reikia suprast, nesudarė patį savi, tokiu, kokiu jis šiadien gaunamas; jis susidarė iš tam tikrų kunų. Susidaryt jam tokiu, kokiu jis šiadien gaunamas, reikėjo daugelio šimtmečių. Kiek tyrinėjamai parodo, šis aliejus buvo jau tinkamas naudojimui tais laikais, kuris šventraščio aiškinamas buvusiu Rojum. O kad kunams pavirst skysta medega ėmė daug šimtmečių, iš to ir sprendžiama, jog šiadien iš žemės gaunamo aliejaus medegą gamta žemėje paslėpė prieš daug milijonų metų. Ir tik dabar einančiame šimtmetyje žmogus surado tuos gamtos paslėptus šaltinius, išgalvojo prietaisus jų turto iš žemės išgavimui, išvalymui ir pritaikymui prieš kasdieninį savo gyvenimo reikalą.

Iš kur tas aliejus paėina? Kokiū būdu jis žemėje susidarė? Kodėl žemėje jo taip daug yra?

I šiuos klausimus, mokslas dar negali užtikrinančiai atsakyti, vienok visoki tyrinėjimai, kurie pravesta ant viso žemės kamuolio, parodo, jog šiadien iš žemės gaunamas aliejus, yra susidaręs iš žuvų riebalų. Priešistoriškoje gadynėse, ant žemės buvo labai daug jurių, ežerų, upių ir kitokių vandenynų. Visi tie vandenynai buvo pilni vandeninių gyvunų, kuriuos pavadinsime žuvimis. Vandenynai buvo apaugę įvairiais maistingais augalais. Dėl žuvų daugybės, vandenyje joms maisto ne užteko, todėl maitinosi jos augalais, pasiekiamais iš vandens, ir todėl tos visos žuvys labai tuko, buvo riebios. Kadangi vandeninių gyvunų kunas yra labai minkštas, tad jiems mirus, kunas sutirpsta, virsta skysta medega, iš kurios vėliau išsiskiria skysti riebalai, atsidalinę nuo vandens. Vandens išsekus, riebalai, kaip tįrstesnė medega, su vandeniu žemėn ne susigėrė, bet rinkosi į platesnius klodus, ir taip susidarė skystų riebalų lyg ežeraičiai, lygumose ar žemės įdubimuose. Žemės drebjimais, žemės plutoje padarė gilius plyšius, revų pavidalė, gi žemės paviršiumi purtantės, skystieji riebalai sutekėjo į tuos plyšius ir taip jie gavosi žemės gilumon, lyg į kokius aruodus.

Prieš 40 milijonų metų buvo didelis skirtumas visame: klimatas, debesiai, temperatūra, augalai, žemės ir vandenų gyvunai, buvo kitoki negu šiadien. Ir žemės paviršiaus buvo kitoks. Pavėizdan, plotas Amerikos kontinente, kur šiadien yra Kansas valstija, kur dabar didžiausi javų auginimo

laukai, anose gadynėse buvo vienas, didelis ežeras, kuriame gyveno ne apsakomos daugybės visokių žuvų. Tas ežeras išnyko, jo vieton šiadien turime didelius plotus derlingos dirvos. Kur pasidėjo tos daugybės žuvų, gyvenusių aname ežere? Jöse buvo daug riebalų, iš kurių susidarė šaltiniai aliejaus, kurį žmonės šiadien iš žemės ištraukdami, naudoja jį savo kasdieniniams reikalams.

Žuvų nykimas.

Paprastas daiktas, kad žuvys ryja viena kitą, didesnė mažesnė. Taip yra šiadien, taip buvo ir seniau. Bet buvo laikai, kada gamta visus išnaikino, nulėmusi joms vienodą likimą; taip dėjososi su žuvimis, gyvenusiomis aname didžiajame ežere, kurio vietoje šiadien turime Kansas valstiją. Tas išnaikinimas įvyko prieš žemės drebjimą, kuris veikė nuo pat pasaulio pradžios ir veikia iki pat šių dienų, palaistydamas žemės paviršiaus išveizdą. Ir šiadien įvyktų didelis žuvų išnaikinimas, jei vietoje, kur yra dideli ežerai, ar jurės, pakiltų žemė, kalnų pavidalė, ir tie kalnai pasiliktų vandenynų, ežerų ar jurių vietoje. Tokiame atsitikime, kilančios žemės vertėamas vanduo turėtų keliaut kad ir tolimą kelią, idant apstot kur nors šiaurėje, kur yra dideli kloniai ar plačios lygumos. Ir žuvys turėtų keliaut kartu su keliaujančiu vandeniu. Bet jos keliautų tik tada, kada visas vanduo, nuokart pasikeltų. Bet iš savo vietos varomas kilančio kalno vanduo keliauja lėtai, kaip kad lėtai ir kalnas iš vandenyno dugno kyla. Tokiu būdu žuvims kelionė kartu su išvaromu vandeniu, darosi negalima. Ir čia jos negalėtų keliaut, bet vandeniu mažėjant, jos rinktųsi į gyles, kur vandens daugiau, ir spautųsi į kruvą, kol lėtai kilantis kalnas vandenį galutinai išvartytų. O kas tada dėtųsi su žuvimis? Jos liktųsi vienoje kruvoje, netekę vandens, dėl troškulio išmirtų, ir gyvybei jas apleidus, jų kunai imtų put. Iš supuvusių kunų susidarytų skystai-tirsta medega, kuri imtų sunktis žemėn, kiek tai leidžia žemės kietumas ir pačią žuvų supuvusių kunų tirstumas, paskui vėjų nešamos žemės tą medegą pridengtų iš virsaus, ir tokių būdu susidarytų žuvų riebių kunų sluogsnis.

Toliasnis šio aliejaus likimas.

Žemėje ištirpęs ir persidirbęs toks aliejus, kaip jau pirmiau sakyta, susirenka į didelius klodus, lyg ežerus. Bet tai ne visur ir ne visada taip nutiko. Vietomis šiadien jis randamas ne šaltiniuose, ne ežeruose susirinkęs, bet pavidalė pelkių-klampynių, kur dideli žemės plotai šiuomi pažliugę; taip yra ten, kur nebūta, arba buta mažai žemės drebjimų, kaip pav. Indianos, Ohio ar Michigano kolonijose, kur aliejus randamas visai negiliai, ir tai pasklidęs. Į didesnius klodus aliejus susirinko tik ten, kur yra uolos, kaip griuvėsiai, vulkanų išjudintos. Susidaręs aliejus, ant vietos ne stovėjo, bet keliavo jėskant sau patogios vietos. Kartais keliones jis atliko ir gana tolimas. Kur niekas kelią jam ne pastoj, ten jis išsisklaidė ir randamas žemėje. Kitai nutiko, kuomet taip keliaujančiam aliejui pasiję atsistūr į tarpą kietų uolų, kurioms, lyg sienoms, sulaidami jie galėtų nutekēt gana giliai. O kadangi žemės gilumoje yra kartšta, tada ten gavėsi riebalai pervirtų ir atsiskyre nuo visų tirstesnių dalių, virstų aliejumi, susirastų sau kelius, kuriais jie sutekėtų į žemės tuštus

milijonierium, kuomet ponuskurduse jo uke atrasta uolos, o tų tarpė susirinkę aliejaus klodas.

Yra spėjama, jog aliejaus klodai yra visur, netik ten kur jis jau surastas, bet ir po ežerais, ir po oceanais, ir žemgalių teritorijose. Yra sakoma, kad jei būtų galima lengvai pažint vietas, kur toks aliejus yra, daugelis žmonių labai greitai pralobūt, bet vargas, kad tokių vietų suradimas yra ne lengvas. Tam tikros korporacijos išaikvoja milijonus doliarų, laukų tyrinėjimui, bet labai retai pasiseka surast jėskomamas aliejus. Net gabiausi geologai didesnę dalį savo darbo, skaito tik apsyvilymu. Kiek geologai yra patyrę, aliejus surandama daugiausia tokiose vietose, kur yra smiltinės kalvos, kurios išrodo mažiau naturališkos; jei tokias kalvas pakasus randamą nors menki aliejaus ženklai, galima imtis tolimesnio darbo, pilnai pasitikint surast aliejaus klodus. Bet ir tokiose atsitikimuose pasirodo pasekmės bergždžios, jei tos kalvos yra suplautos jurių bangų. Mat bangos, plaudamos smiltis, su smiltimis kartais suvarė ir aliejaus bangas, kurios dėl smilčių smūkuomo, negalėjo suslugt žemės gilumon ir todėl pasiliko paviršiuje. Bet tikrenybėje tokio aliejaus randasi tik suvilgyta eilė smilčių, ir daugiau nieko. Tokiuose smiltynuose bejėskant aliejaus, subankrutijo jau ne viena kompanija, nieko pagėidaujamo ne atsiėkus.

Kas vėliau bus?

Klausimas, kas bus, kaip šis aliejus žemėje išsibaigs. Kaip daug jo žemėje yra, niekas nežino ir negali pasakyti. Sprendžiant, kad jis yra susidaręs iš mirusių žuvų riebalų, tai nors daugiausia jo būtų, nors visas žemės kamuolis, savo viduje būtų juomi prisipildęs, tai vienok asižvelgiant į tai, kaip daug žmonės šiadien jo sunaudoja, deginant diėnomis ir naktimis, niekas neklysi sakydamas, jog jis kada nors visgi pasibaigs. Rōds, yra viltis, jog išbaigus aliejaus šaltinius, bus galima dar kitose vietose surast, tik, sulyg tūli inžinierių išsireikšimo, jį reiks jau kast iš žemės, vieton to, kaip šiadien jis pumpomis ištraukiamas. Daugelis uolų liks aliejum permirkusių. Tokias uolas

kaatile verdant, iš jų gaunamas toks jau aliejus, kaip ir kad pumpomis, iš žemės ištraukiamas. Reikia spręst, jog aliejus atliko daug įvairių darbų, kol jis į uolas gavosi; kaip tas atsitiko, sunku pasakyt. Yra spėjama, jog vulkanų išsiveržimai vandeningų dugnuose, savo trenksmu išmušdavo visas žuvis, o slugstančios žemyn dulkės, sugėrė į save visą sutirpusių žuvų riebalų garą, ir paskui virto tos dulkės uola, kurią iš lauko apsupo aliejus, kaip kadali ir nedavė dulkių sūtrauktam aliejui išgaruoti. Vėliaus, ištikus žemės drebjimams, tos uolos buvo išmestos ant žemės paviršiaus. Yra dar kitos uolos, molio pavidalo, ant kurios randama pėdas ir kitokius ženklus, tokių gyvunų, kurie dar prieš milijonus metų yra išnykę; reikšia, tolimese gadynėse, kada tie gyvunai gyveno, ši uola buvo minkšta, kaip nesudžiuvęs molis, gi anie gyvunai po ją laipiojo, ar gulėjo ant jos. Čia dar prisimena, kad ir paprasto molio ypattybė; molis į save traukia alieju. Jei žemė iškasime grabę, išlipdysime jos krantus moliu ir paskui pripildę ją vandeniu, įpylę aliejaus mėš patėmysime, kad aliejus ne ilgai plaukiojės vandens viršum, tuojaus ims skęst ir greitai iš vandens pranyks. Aliejus vandenyje, pridėjus biskį alikalijos, vienijasi su akmeniu, ar su kokia kita, kieta substancija.

Netoli Philadelphiaus gazaunių, prie Schuylkill upės, Pensylvanijos valstijoje, profesorius Juozas Leidy, rado labai ypatingo molio, kurio, sakoma, netruksta ir pačioje upėje. Iš gazaunių eina grabė, kuria teka dalis dvokiančio, anglinio aliejaus, kuris nesiduoda niekam sunaudot; leidžiamas jis į Schuylkill upę. Leidy patėmijo, kad vienoje vietoj bėgantis aliejus lyg sustoja. Gerai prisžiūrėjus patėmyta, jog iš kranto kyšo grumtamas molio; ties juom ėjo lyg kokia perversmė: dalis aliejaus skyrėsi ir slinko prie molio, gi kita dalis tekėjo toliau. Išžiūrėta visą grabę, bet panašios „evoliucijos“ daugiau niekur ne patėmyta. Galiaus dirstelta į pačią upę, ir čia patėmyta, kad viena dalis aliejaus plaukia vandens viršum, gi kita dalis skęsta upės dugnan. Dar patyrinėjus, pasirodė, jog upės dugne esama apščiai to paties molio, kurio rasta a name grabės krante. Iš to yra aišku, jog toks molis, kada nors virtęs uola, turės saavyje daug aliejaus. Kad uolose yra daug aliejaus, tas specialistams gerai žinoma, ir ne vienoje vietoje buvo mėginta aliejų iš uolų traukt, tik perstiktirnius, kad iš žemės pumpuot parsineina pigiau, tuomkart nuo traukimo aliejaus iš uolų, pasitraukta.

Gali but dar kitaip.

Tuli mokslininkai, žiūrėdami į ateitį ir aiškindami aliejaus išsibaigimą, kartu prisimena, kad gali but ir kitaip. Kada žemėje aliejus išsibaigs, žmonės ilgoką laiką galės naudotis aliejumi iš uolų, o vėliaus gali atsirast busas, su kuriu pagelba aliejus bus galima gaut iš naturališku šaltinių, tai yra, iš žuvų.

Tokia mintis, nuokart ne atrodytū labai liogiška, iš atpažvlio, jog pernai iš uolų gauta daugiau penkių milijardų bačkų aliejaus, iš uolų ištrauktū, kas nebūtū taip jau lengva pavaduot besibaigiantj produktą. Bet reikia atydziai žvilgtert j žuvis, kuriuos labai greitai veisiasi. Jeigu jurėse nebūtū daugybės įvairių katastrofų ir šiaip žuvims visokių priešų, tai jurėse butū tiek daug žuvų, kad dėl tirstumo ir laivams plankiant butū daug vargo. Taip žiurint, žmonėms liekasi tik saugot žuvis, naikint, jų priešus ir tegul jų veisiasi kuodaugiausia. Kaip iš jų gaut aliejų, tai ateities klausimas; žmogus papratęs surast budus, kuomet trukumas jį paliečia. Antai Danijoje ir Norvegijoje iš silkių jau dirbama aliejus.

Kada pasirodė mintis, jog šiadien iš žemės gaunamas aliejus paėina iš žuvų riebalų, kilo daug priešingų minčių, tikrinančių teorijos klaidingumą, ir prirodančių, kad aliejus didžiuoje yra susidaręs iš kitokių produktų. Vėliaus toki ginčijimai betgi nutilo, kuomet laboratorijose išanalizavus, aliejus atrasta dalelės vulkaniskų liekanų, ir dabar šita teorija jau niekas neginčija.

Kaikam gali kilt klausimas, kodėl žmonės taip ilgai nesinaudojo proga, ko taip ilgai laukė, ir aliejų žemėj laikė, ne išnaudojo jį?

Atsakymas į tokį klausimą, gali but: Žmogaus ant žemės nebuvo dar gana ilgai, po to kaip tos visos katastrofos žuvis naikino. Žmogui atsiradus, per daug šimtmečių ir mintin ne atėjo, kad žemėje gali but tokios gėrybės, o antra, jam jos ir nereikalingos buvo. Tik trukumams atsiradus ir išeities jėskant, netyčia surasta ir šios gėrybės.

Isdraskymas debesiu.

Harvardo universiteto profesorius Warren ilgą laiką dirbo, idant išradus prietaisą, su kurios pagelba būtų galima išdraskyt debesius. Neseniai šis profesorius savo darbą užbaigė ir praėjusiame rudenyje Virginijos laukuose buvo bandymai, kurie davė geras pasesmes. Vienas išradimas yra paties profesoriaus Warren slapytbėje; žinoma tik, jog debesiu išdraskymui vartojama elektrizuotos smiltys, kuriomis, iš tam tikrų mašinių, beriama į debesius ir taip debesiai išsiskirstoma. Bandymuose pavartota du orlaiviai, kurie iškilę į debesius, ėmė bert smiltimis į iškilusį ir jau saulę pridengusį debesj. Ant žemės stovėjo daug kariškų ir civiliškų valdininkų, dabojančių orlaivių darbą. Po dešimčiai minutų, debesys pradėjo darvysti skystesnis ir netrukus pradėjo rodytis saulės spinduliai, ir gailaus debesys galutinai išsiskirstyta taip, kad užstojo giedra, gi tirsta-

sis debesys išsiskirstė į visas puses.

Dabar valdzia rengiasi parupint tam tikslui daugiau orlaivių, aprupintū profesoriaus Warren išrasta prietaisa, kad juos ateityje vartojus debesiu išdraskymui ir miglų išsiskirstymui ukese ir prieplaukose. Ir jei viskas ir ateityje seksis, tai reikia tikėtis, jog profesorius Warren išradimas valstybei, o gal ir visam pasauliui, suteiks ne apkainuojamą patarnavimą, nes bus galima prašalint lytaus ir ledų audras, kurios ėaro ne apskaitomus nuostolius, ypatingai javų auginimo laukuose.

Laikrodzio darbas.

Mūms visiems laikrodzis pažįstamas ir visi mēs žinome laikrodzio uždutis. Bet prisžiūrėkime bokšto laikrodziui, ir pamanykime kaip daug darbo jis atlieka.

Pirmiausia imkime valandų skabinimą. Bokšto laikrodzis, sukakus valandos bertainiui arba ketvirtaliui, skambina vieną kartą; pusėje valandos skambina du kartū, trijuose bertainiuose tris ir ir valandai pasibaigus keturis kartū. Tokiu būdu valandos bėgyje bokšto laikrodzis skambina dešimtj kartū, arba per parą 240 kartū. Prie to reikia priskaityt skabinimą atskirų valandų, kas sudarys 156 užgavimus varpo, arba priskaitčius pirmesnius, turėsime varpo užgavimų 396 kartus paroje. Tokiu būdu metų bėgyje laikrodzis skambina 144,540 kartū. Vienas varpo užgavimas tęsiasi dvi sekundi, tad 144,540 kartū užgaunant varpą, reikalinga 289,080 sekundų, arba 80 valandų ir 18 minutų, kas sudaro 3 dienas, 8 valandas ir 18 minutų. Tiek laiko laikrodzis pašvenčia tik vienam skabinimui.

Dabar prisžiūrėkime laikrodzio rodyklēm. Prie laikrodzio šerdės ilgoji rodyklė diametre pusantrū metro, per valandą turi atlikt kelionę puspenkto metro. Per metus ji turi apkeliat aplink 365 kartus, po 24 per parą, arba viso 8760 kartū. Tokiu būdu laikrodzio ilgoji rodyklė, per metus apsisukadama 8760 kartū, po puspenkto metro, atlieka kelionę 39430 metrų arba apie 39 kilometrus. Trumpoji rodyklė apsisuka per metus tik 730 kartū.

K. Vidunas. Mēs ant vietos nebūdami, nežinome kaip ten dalykai tikrenybėje yra, gi iš ginčų, kaip vienoj taip ir antroj pusėje niekas ne paaiškėjo; ir Tamistos rašte nieko aiškaus nerandame. Užbaigę tuos ginčius, jau pirmiau, daugiau juos ne atkartosime. Kadangi Tamista žinomas korespondentas, tai bus geriausia jum dviem ypatingai suėjus, vienam antraj pertikrint.

Korespondentas. Jau buvo Amerikos Lietuvyje“ apie tą atsitikimą pirmiau rašyta, atkartot tuos pačius dalykus neverta. Nesunaudosime.

Redakcijos atsakymai.

Redakcijos atsakymai. K. Vidunas. Mēs ant vietos nebūdami, nežinome kaip ten dalykai tikrenybėje yra, gi iš ginčų, kaip vienoj taip ir antroj pusėje niekas ne paaiškėjo; ir Tamistos rašte nieko aiškaus nerandame. Užbaigę tuos ginčius, jau pirmiau, daugiau juos ne atkartosime. Kadangi Tamista žinomas korespondentas, tai bus geriausia jum dviem ypatingai suėjus, vienam antraj pertikrint. Korespondentas. Jau buvo Amerikos Lietuvyje“ apie tą atsitikimą pirmiau rašyta, atkartot tuos pačius dalykus neverta. Nesunaudosime.

LAIMĖ ATRADEŠ.

—Tamista ji užstoji? O ar tamista žinai, kad jis prieš tamista intriguoja, kad jis prieš tamistą žmones kurs- to, kitus narius kursto, muš, mane kursto? O ar tamista žinai, jog pašėlę skyrimo komisija nesirenka per jo intrigas? Jis pakurstė Petrauskį ir Uodiengę, kad jie du neitų ir sudarytų skandala, o tarp pabėgėlių jis leidžia neteisingsus paskalus, kad tamista su Marija eikvo-jate jiems skirtus pinigų, tad jie pašėlpos daugiau negausia...

—Na, o kas dar?—klausia Roputis buhalterio. —Ir vėl turiu grįžt prie musų sekretoriaus. Daromės išlaidos be komiteto ir tamistos leidimo. —Kaip? Juk tvarka nustatyta? —Jis jos nesilaiko. Štai pirkti daiktai komiteto vardu, bet jų nėra... O čia vėl. —Kaip? Nesąžiningumai! To dar truko. —Tai jau ne pirmas kartas, ir vis kartojasi. Anzelmas užsimastė. Jis atsiminė Marusės išpėjimus, jis kluodas kai kam savo sąžiningumu ir kontrolės įvedimu. Štai jau ir patvirtinti jos žodžiai. Ką daryt? Tuoj pašalint? Juk tai gėda visai organizacijai...

metus Bruneliu mane vadino. Jos akys sužibo staiga nepaprastai; veidas paraudo. Ji nusišypsojo. —Ponia Klara! Jūs šia-dien pirmą kartą taip nusišypsojot. Tuom nusišypsojimu' jūs vėl primenat man Lariutę. —Tą kvailą lengvatikę? —Ponia Klara! Taip, buvau lengvatikė.—Stauga pradėjo jį kalbėt karš- tiai,—tikėjau visiems ir nu-sivyliaui: nupuoliau i pakal- nę. —Nejaugi, Klara? Nejaugi jūs tariatės nelaiminga. —Argi yra pasaulyj apskritai, laimė? O jei laimė yra, tai, ką matom žmonėse, tai galiu pasakyt: taip aš laiminga! —Nesuprantu. —Ir nesuprasit niekad. Jūs, vyrai, nežinot, kas yra moters širdis, kaip ją, tą širdį, brangint reiktų! —Galbut: neginu. Ji buvo sujudinta, įkaitusi. Akys blizgėjo, lyg per-lai. Krutinė pradėjo smar-kiai kilnotis. Klara nusiė- mę skrybėlę. Brunonas vėl pažiūrėjo į ją: ji buvo visai tokia, kaip ir prieš ketveris metus. Jos šviesūs plaukai, mėlynos akys ir skaidrus veidas vėl darė ją taja pir- mąja, anksčiau taip Bruno- nui artimą Lariutę, kuri yra dabar taip tolima jam ponja Klara.

vo ištįstą ranką, pabučiavo paskutinį kartą. Artinoši naktis... —Marusia! Kas atsitiko? —sušuko Anzelmas umai pašokęs iš vietos, išsigandęs, nes įžengusioji buvo išbalus, nepanašij i save. Jis visai pamiršo, jog čia pašalinis žmo-gus, ir šokęs prie jos stvėrė už rankos. —Ak, Anzelmai! — tarė Marusia ir verkdamu puolė i sofą. Buhalteris susipratęs išė- jo. —Dėl Dievo, Marusia! Kas tau? —Tai, ką aš seniai nujaui- čiau, dabar įvyko. Prieš mu- du agituojamam... intriguojama... pabėgėliai kurstomi... Aš... aš... Ji nebaigė. Apmaudas ne- leido kalbėt. —Gi nuširamink, Maru- sia; Sakyk, kas atsitiko? —Siuvykloj, kurioj aš tiek padėjau truso, kūr aš sut- varkiau užsakymus, įve- džiau apyskaitas, sutvar- kiau atskaitymam... ten mane išvadino... meilikautoja, ta- vo meil... meilu... —Aa! —Aš jaučiu, kad aš taip toliau neiškęsiu... —Visa tai niekis... Nusiramink, Marusia, tai niekis... —Jei tau niekis, tai aš nežinau tada, kaip elgtis, nes... —Sėsk! Tai pirmiausia. Tu pavargai. Tavo nervai įtempti. Tau reikia poilsio ir rytoj, būtina rytoj, aš ta- ve išvežu' į savo pažįstamą sodžiū... Ji sėdos. Jis sėdos šale jos ir ją glostė ir ramino. Už durų bruzdėjo, užė. Anzel- mas nieko negirdėjo. —Brangioji,—ramino jis. —Nereikia taip lengvai ner- yams pasiduot... Kiek kan- trybės, stiprumo... Juk mu- du mylovės? Ar to tau ne- užtenka?... —Bet aš juk moteris, An- zelmani! Tu to nepamiršk. Negaliu aš but rami pirštais bandoma, pravardžiuojama, kuomet... ak!... —Tad ką gi daryt? Kas kamu žmonėms? Kas kamu rupi, koki mudviejų santi- kiai. Aš tave myliu. Marusia, ir juk aš nesidrovėsiu tai parodyt visam pasauliui, jei to reikėtų, o juk tu neat- sisakysi, jog taip pat myli mane? —Ak, kodėl, žmonės taip blogi? Kodėl kiekvienas vi- suomet stengiasi savo pur- vinais pirštais knaisiot sve- timoj sieloj? —Toks žmogaus budas... —Man taip skauda, An- zelmani. Metimas i mane purvu man nepakeliamas... —Suprantu tave, suprask ir tu juos. Jie nori, kad į- vylktų tai, kuo jie mudu įta- ria. Bet juk tai galima. Jie nori sutuokimo—gerai, juk mudu galiva juos paten- kint... Mėnia mėgsta regi- nius—galima jai jį paga- mint... Bet atsimink, Maru- sia, viena. Mudu visuome- nės veikėjai. Mudu negali- va, neturiva tiesą taip leng- vai pasiduot tam paprastam miesčioniškumui, kurs jiems yra doros alfa ir omega. Mu- du turiva stovėt viso to kiek aukščiau. Bet ar negeriau

SVEIKATA.
F.L.I.S.
Nemiga.
Jeigu negali miegot, sako Dr. William L. Manson, gydytojas prie New Yorko valstijos sveikatos biuro, sek šiuos patarimus:
Užmiršk visus savo var-gus, Sutvarkyk valgi. Valgyk lengvą vakariengę.
Nemislyk apie dienos atsi-tinimus. Paimk gerą knygą ar ką kitą ir pradėk skaityt.
Apie valandą prieš atsigul-siant, išėik ant oro ir pa-vaikščio. Sugrįžęs išsi-maudyk karštame vandeny-je, vėliaus išgerk puoduką karšto šokolado arba koki ir suvalgyk kelis "krekerius". Miegojimo kambarį gerai iš- vėdink. Langus palik pakel-tus atsigulant. Patalai turi but šilti, bet ne sunkūs.
Nemiegojimas yra civili- zauto žmogaus paprasčiaus- is skausmas. Ne liga, bet apsireiškimas ko nors. Dau- gumas žmonių reikalauja nuo aštuonių iki devynių val- andų miego kasnakt. Tei- sybė, kaip kurie žmonės reika- lauja penkių arba šešių val- andų miego, bet tokių žmo- nių yra mažai. Geriausias, dieną padalint: 8 valandas darbu, 8 valandas pailsėji- mui, liuoslaikiui ir 8 valan- das miegui.

Baigiant šitą straipsnį, reikia visiems patart nevar- tot vaistus arba patentuotas gyduoles dėl miego. Jeigu jie tau reikalingi, aišku, kad tavo atsitikimas reikalauja gydytojo peržiūrėjimo ir jis žinos kokius vaistus turi naudoti.
Protiškas ir kuniškas pail- sėjimas prives prie miego.

kožno valgio, ir dar prie to reikia taikyti valgi su mine- rališku skoniu, kaip tai vai- sių, žalių daržovių ir tyro vandens. Dantys taip pat išsiplėtoja per vartojimą, tuomet maistas turi but to- kioj formoj, kad reikalautų kramtymo. Todėl reikalin- ga šiek tiek maisto, kurie priverstų dantis krutēt. Cie- lų grūdų duona, džioviniai, keptos bulvės, švieži obuo- liai ir tt., užtkrins gerus dantis.

Merginos — Jūsų Rupesciai Užsibaigė!
Ruffles
F. A. D. RICHTER & CO. 104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

Paprastai, žmonės neina pas gydytojus vien tik dėl nuo nemiegojimo. Jis mano, kad tas apsireiškimas ne ga- na svarbus, kad lankyt gy- dytoją. Jie laukia kol ne- miegojimas priveda prie ko- kios nerviškos ligos. Klai- dinga taip daryt. Daugelį sykių, jeigu žmogus, kuris negali miegot, nueitų pas gydytoją kaip tik negali miegot, jis išvengtų laiko aikvojimo ir savo sveikatą nestatytų pavojuje.

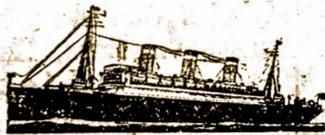
Nemiegojimo priežastys y- ra įvairios ir jų yra daugelis. Čionais galima paminēt tik kelias, kaip tai skausmas nuo organiško ligų; pirmie- ji apsireiškimai limpacijų ligų; neramumas; galvos skaudėjimas nuo nervų si- stemos kaipurių ligų; odo li- gos; baimė nuo širdies ir plaučių ligų; vartojimas per daug kavos, arbatos, ta- bako, ir alkoholio. Nerviš- kumas nuo persidirbimo ir susirupinimo yra papras- čiausias nemiegojimo prie- žastys.

Nemiegojimas priveda prie prastos higienos, blogų gyvenimo papročių, nuo ku- rių sunku atsikratyti, regu- liariško valgio ir miegojimo valandų, prie vartojimo ta- bako, skaitymo visokių daly- kų lovoje, ir tt.
Jeigu nori geros sveikatos (o mes visi pageidaujame), turi kreipt atyda į higienos taisykles. Reguliariškumas užima svarbią vietą. Nėra sunku sekti gyvenimo ppa- sčiausius reikalavimus, tai yra, prižiūrēt valgi, tinkamai mankštintis ir kvepuot šviežiu oru.
Yra vienas budas išaiški- nimui nemiegojimo—rask priežastį. Tą gali geriau- sia atlikt geras gydytojas, kuomet gerai tave išegzami- nuoja.

ŠEIMYNINKEMS KELRODIS
Rašo ISABELLE KAY
Lietuvė šeimyninkė Amerikoje visados trokšta gaut patarimų, pagerinimui jos žinojimo atliktinėjant pareigas kaip šeimynin- kė ir motina. Šitose skiltyse ka: savaitę tilps straipsneliai, kurie bus įdomūs kiekviesi Lietuveni šeimyninai.

RODYKLES No. 38
Virimo Receptas
Ar žinot, kad tomatei reikia nuolat saulės šviesos, kad turėtų skaisčią spalvą ir gardų skonį? Tai yra mai- stinga ir skani daržovė valgymai. Tomatės parsiduoda daugeliu būdų, šviežios, džėsė, chili sose, catchup, ir kt. Kuomet naudojat džėsė toma- tes, jeigu jų skonis užgautas džėsė, dadek kelis bryzius pjaustyto švo- guno i tomatės kada jas virsi. Se- kantis receptas, pigus, bet skanus, y- ra vjenas, kurį reikia gamint bent po- ra sykių savaitėje.

(Toliau bus)

Kaip išsirengti į Kelionę.

Jeigu manai aplankyti Lietuvą šią vasarą, iš anksto turi gauti savo metrikus gimimo arba surasti savo seną rusų pasą, su kuriuomi į Ameriką atvažiuoti, nes imant pasą nuo Lietuvos atstovybės, reikia darodyt, kad esi Lietuvos pilietis. Neturint metrikų nė paso gauni sau leidimą keliauti į Lietuvą, bet grįžtant iš ten, reikia imti kitas pasas iš Lietuvos valdžios.

Ne Amerikos piliečiai iškeliavę turi darodyt, kad jų "Income Tax" yra apmokėta, todėl iš laiko reikia tas susitaisyti su vietiniu "income tax" skyriumi. Pirmiausia reikia pasirūpinti nuo savo darbdavio darodymą, kiek uždirbai nuo 1921 metų kas metas. Tą darodymą atneši pas "income tax" skyrių, jie duoda pakvitavonę, kurią atvežus pas laivą, neturi jokios bėdos. Neturėdamas pakvitavonės, patenki vietinių taksų komisorių valiai, jie aptaksuoja pagal savo nuožiūrą. Taigi visada geriau iš anksto susitvarkyti kelionės reikalus.

Mūsų keliauninkai visi atsargiai prirengiami į kelionę ir niekas neturi nemalonumo kas prisirengia pagal mūsų nurodymus. Kas manote keliauti į Lietuvą šįmet praneškite, kad žadate važiuoti mes prisiūsimė visas informacijas ir gražiai išrengsime.

M. PALTANA VIČIA,
14 VERNON STREET, WORCESTER, MASS.

Amerikos Lietuvis Skaitytojams.

Šią savaitę mes išsiuntinėsimė Kalendorius visiems "Amerikos Lietuvis" skaitytojams, kurie pilnai užsimokėję už "Amerikos Lietuvis" Kurie dar neužsimokėję, malonėkite panaujinti savo prenumeratą ir gauti sau puikų Kalendorių. Tie, kurie yra užrašę savo giminėms į Lietuvą, taipgi meldžiam panaujinti dabar.

Jeigu nori apsidrausti ant 1000 dolerių per visą metą, gali apsidrausti tik už 75c. per visą metą. Mes pasirūpinome savo skaitytojams papigintą apdraudą nuo Inter-Ocean Casualty Company, ir be jokio sau pelno tas "policis" išrašome "Amerikos Lietuvis" skaitytojams. Kas supranta naudą, galite pasinaudoti.

Už mūsų Kalendorius gavome keliatą padėkavonių: p. Adomaitis iš N. Brookfield, prisiuntė gražią padėkavonę, Vincas Skerniskis iš Winoski Vt. prisiuntė netik padėkavonę, bet ir 60c. Yra žmonių kurių širdis nepagadytos ir jie apvertina tautišką gražų paminėjimą. Vietoje padėkavonės, gaukite mums Naujų Skaitytojų!

Su guodone,

AMERIKOS LIETUVIS, 14 VERNON STREET,
WORCESTER, MASS.

slus "ant šiuo štryto". Jie dabar rankioja Lallo žodyno liekanas, kaip niekam neverta, ir kurią nors dieną sukurs lauzą "ant Eglės" stryto", ir sudegins. Tai bus pradžia grūmo seunuų, gerųjų laikų, kurių jūs tankiai galitėsi. Bincas.

Tiltaprotis. Mēs, visi, kai vienas, vieną dieną susirinkę nutarėme ir nutarimą patvirtinome. O nutarėme, jog visi bedieviai turi eit i bažnyčią, kartų su sudėvais. Eitviesiems bedieviams kartu nėra butino reikalo: gali eit po du, po keturis (tik butinai poromis). Apydievis.

KIBIRKSTELIS.

Sudėviai labai pyksta, kam pora So. Bostono sandarėčių teisme pasivadino katalikais. Ir mašinuke atsispaudinę Draugo editoriaus ant šmotų popieros, iš pavydo rėkia: "Melagialii!" Mat katalikystė priklauso keno nors nuosavybei. Tik jau tų sudėvių ir pavydu-mas... —K.M.P.

Šventas Jonas krikštijos šiais laikais kasžinką pamanyti, pamatęs kaip lietuviai darto jo pradėtą darbą, krikštijant jures i Jurą (vėliau perkrikštys i Jurgį), Ciprą i "kiprą", Zepeliną i "cepeliną", valstiją i valstybę i Antaną i "tonį".

Dįryva bara "lietuviškos" kalbos kalvius, o jos kaimydas dr. Vitkus Tėvnyne rašo apie "tonsilus". Mat "amerikonas" nežino kaip lietuviškai vadinas paliaukiai. Tai mat ką reiškia "augšti" mokslai. —M.P.K.

KOSULYS

yra vien simptomas ir gali užtekti bent kokiam laikui. Tokiame atvejyje

Severa's Cough Balsam

guteiks greitą palengvinimą, Tada yra lengvas budas apsigalvoti nuo daugelio pavojingų ligų.

Kainos: 25 ct. ir 50 ct.

Gaunamas pas juo aptiekorių.

W. F. SEVERA CO
CEDAR RAPIDS, IOWA

Qudrus Teisėjas išgelbėjo Seimyną.

Namų svininkas užganėdintas. Visi linksmai!

Tula lenkų seimyna New York'e neseniai buvo pasaukta į teisją, kuriame ejo byla delei jos išvaymo iš namų. Principaliais liudininkais buvo keli kaimynai, kurie skandėsi, kad jie nuolatos yra ezzinami vertėjančių kudikių šitos lenkiškos seimynos apartamente. Kaimynai širino, kad jie negali net nakintis miegoti delei to kudikių verkmo ir todėl praše namų savininko išvayti šią lenkų seimyną is tų namų.

Teisėjas išklauses vertėjančių kudikių motinos pasisteisūino, kad ji negalinti vertėjančių vaikų nutidinti, nes jie verkia kankinami meslungio, paeinancio nuo vidurių dieglio ir užbėtėjimo ir ji nežinanti kaip jiems pagalbeti. Išmintingas teisėjas įsakė jai tuojaus nueiti i aptieką, nusipirkti už 35c. bonką BAMBINO ir jo duoti kudikiams, kuomet tik užėstis tie skausmingi simptomai.

Teisėjas bylą sulaikė 10 dienu, o motina padarė viską kaip buvo įsakyta. Dabar kudikiai nakintis jau nevertka, kaimynai yra užganėdinti, namų savininkas ištraukė bylą ir visi-sai linksmai gyvena.

BAMBINO yra kudikių geriausias draugu. Kudikiui mėgsta jį! Jie prašo daugiau!

(Pateiktinas)

Gudrus Teisėjas išgelbėjo Seimyną.

Namų svininkas užganėdintas. Visi linksmai!

Tula lenkų seimyna New York'e neseniai buvo pasaukta į teisją, kuriame ejo byla delei jos išvaymo iš namų. Principaliais liudininkais buvo keli kaimynai, kurie skandėsi, kad jie nuolatos yra ezzinami vertėjančių kudikių šitos lenkiškos seimynos apartamente. Kaimynai širino, kad jie negali net nakintis miegoti delei to kudikių verkmo ir todėl praše namų savininko išvayti šią lenkų seimyną is tų namų.

Teisėjas išklauses vertėjančių kudikių motinos pasisteisūino, kad ji negalinti vertėjančių vaikų nutidinti, nes jie verkia kankinami meslungio, paeinancio nuo vidurių dieglio ir užbėtėjimo ir ji nežinanti kaip jiems pagalbeti. Išmintingas teisėjas įsakė jai tuojaus nueiti i aptieką, nusipirkti už 35c. bonką BAMBINO ir jo duoti kudikiams, kuomet tik užėstis tie skausmingi simptomai.

Teisėjas bylą sulaikė 10 dienu, o motina padarė viską kaip buvo įsakyta. Dabar kudikiai nakintis jau nevertka, kaimynai yra užganėdinti, namų savininkas ištraukė bylą ir visi-sai linksmai gyvena.

BAMBINO yra kudikių geriausias draugu. Kudikiui mėgsta jį! Jie prašo daugiau!

(Pateiktinas)

PASISKAITYKIT, KAD ŽINOTUMET.

Foreign Language Information Service.

Vaikų apsaugojimas.

Gatvė yra prasta vieta vaikams čiužinėti. Dažniausia matomi čiužinėjanč ten, kur turi važiuoti automobiliai ir vežimai. Pavojai aškus. Atsakomybė, atsitikus nelaimėj, puola ant važiuojančio. Taip neturėtų būt. Pusė atsakomybės turi būt ant tėvų, kurie leidžia vaikams gatvėse žaist.

Apie 28 nuosimčiai visu, kurie automobiliais užmušami yra vaikai, neturinti 15 metų amžiaus.

Daugumas važiuojančių važiuoja atsargiai ten kur gatvės užsigrudusios vežimais, nē kiek nepaiso, kuomet važiuoja ten, kur vaikai randasi.

Nežiurint pavojaus, daug vaikų žaidžia gatvėse, ir bėgdami vienas paskui kitą, užbėga važiuojančiam ant kelio.

Kiekvienas, kuris važiuoja, turi tēmyt vaikus. Nevisuomet gali žinot ką vaikas darys. Todėl reikia labai išlėto važiuoti ir turēt automobilį savo kontrolėj.

Netiktai, kuomet vaikai žaidžia gatvėse, bet ir ant saligatvių.

Važiuojant pro mokyklas. Prisiartinant prie važiuojančių dviračiais.

Prisiartinant prie vaikų, kurie važiuoja ant vežimų užsikabinę.

Važiuojant pro vežimus su ledu.

Vežėjai turēt atmint šiuos dalykus: Persergēt savo ir kitų vaikus nuo pavojaus gatvėje;

Neleiks niekam važiuoti i sikibusiam šone ar automobiliaus užpakalyje;

Jei nori kad kiti žmonės tavo vaikus nesuvažinėtu, stengkis nesuvažinėti kitų žmonių vaikus.

Simtai vaikų visam savo gyvenimui padaromi netin-

kamais, kuomet jie užsiima pavojingu papročiu, tai įsikabinti vežimus ar ant automobilius. Daugiausia tai daro vaikai nors ir mergaitės kartais mėgina.

Nelaimė atsitinka, kuomet vaikas paslysta, puola ir kitas vežimas važiuojantis iš užpakalio, jį suvažinėja.

Kaip tėvai taip ir vežikai neša atsakomybę tų nelaimių sulaikymui. Tėvai turi vaikams aiškinti pavojus tokių papročiu, ir priedermė kiekvieno vežiko neleisti vaikams įsikabinti vežimus ar automobilius.

Visi maži vaikai palinkėdēt viską i burną. Ir dėlto reikia visus mažus daiktus, kuriuos jie galētų nuryti, padēt jiems neprieinamon vieton.

Beveik visi žaislai, kurie jiems duodami kartais išira, ir nekuriuos mažos dalelės gali įsigauti i burną. Kasmet miršta daug vaikų iš priezasties nurijimo guzikų, špilkų ir kitų mažų dalykų.

Nepilnamečiams lankymas mokyklų.

Aštuoni didžiausi industrijos centrai reikalauja, kad nepilnamečiai, kurie apleidę reguliariškas dieningas mokyklas ir pradėję dirbt, lankytų taip vadinamas "continuation" mokyklas, tai yra, jie turi eit i mokyklą pasikirtas valandas per savaitę.

New York'e vaikai, tarp 16 ir 18 metų, turi lankyt mokyklą nuo 4 iki 8 valandų per savaitę (jeigu dirva 20 valandų per savaitę).

Illinois reikalauja nuo vaikų, tarp 16 ir 18 metų amžiaus, lankymo mokyklos 8 valandų per savaitę. Tas įstatymas, kuris liečia vaikus iki 18 metų amžiaus, tik pradės veikt nuo Rugsėjo 1, 1925, dabartinis aprupini-mas jima vaikus iki 17 me-

tų amžiaus, Ohio reikalauja 4 valandas per savaitę vaikams nuo 16 iki 18 metų.

Indiana reikalauja vaikus nuo 16 iki 18 m. amžiaus lankyti mokyklą nuo 4 iki 8 valandų per savaitę.

Wisconsin'o įstatymas aštrensis, reikalauja 8 valandas nuo vaikų, nuo 16 iki 18 metų amžiaus.

Missouri vaikai, nuo 16 iki 18 metų, turi lankyt mokyklą 4 valandas per savaitę. Tose visose valstijose laikas praleistas mokyklose pri-skaitoma prie legališkų darbo valandų.

Massachusetts nepilnamečiai nuo 16 iki 21 metų, turi gauti leidimą dirbt išdirbystės įstaigose. Jeigu pa-liudijimas nerodo, kad nepilnametis sutinka su mokyklos šeštos klasios reikalavimais, jis turi lankyt vakarinę mokyklą, jeigu yra viena jo mieste.

Michigan'e, vaikai, nuo 16 iki 17 metų, turi lankyt mokyklą 8 valandas per savaitę.

Tarptautiško darbo žinių sutrauka.

Anglija. Pranešama, kad Anglijoj keturiuos didelės geležinkelių grupos ketina išleisti apie 30,000,000 svarų (Anglijos vienas svaras vertas apie keturis Sv. Valst. doliarus) atnaujinimui ir pratesimui geležinkelių linijų.

Austrija. Nuo Rugsėjo 1, 1923, iki Balandžio 1, 1924 m., darbininkų skaičius prie geležinkelių sumažėjo nuo 114,960 iki 94,950.

Australija. Queensland'o parlamentas neseniai priėmė bily, kuriuom nustatoma darbo valandos iki 44 valandų i savaitę visiems darbininkams. Įstatymas pradės veikt nuo Liepos 1, 1925.

Kanada. Prasitęsusios tarybos tarp Canadian National Railway ir jos 15,000 darbininkų buvo pasekmingai užbaigtos ir darbo dalykai sutvarkyti.

Čekoslovakija. Nors 15,000 porcelėnos darbininkų nese-

nai straikavusių priėmė naują algų nustatymą, ir sugrįžo prie darbo, vienok randasi nepatenkinimas tarpe audėjų, odų, metalo ir anglio kasėjų darbininkų, kurie visi reikalauja didesnių algų ir grumoja straiku, jeigu reikalavimai bus neįsilydyti.

Estonija. Emigracija iš Estonijos i Braziliją ir Argentiną nors buvo sulaikyta, vienok sugrįžę emigrantai skundžiasi, kad darbas persunkus ir toje šalyje gyvenimo aplinkybės blogos.

Francuzija. Francuzijos darbininkai Marseille's ir artimuose miestuose, protestuoja prieš samdymą italų, ispanų ir afrikos darbininkų. Yra sunku patiems francuzams gauti darbus ant ukių.

Italija. Vėliausios bedarbės statistikos Italijoj rodo, jog per pernykščius metus buvo bedarbių sumažėjimas nuo 180,634 iki 115,500.

Ispanija. Malagos miesto viršininkas paskelbė, kad valdžia užgryė projektą budavojimui 1,035 namų Madrid'o darbininkams, ir kad statymo darbas prasidės šiais mėtais. Budavojimas kainuos 15,000,000 pesetas, prie kurios tai sumos valstybė pridės 60 nuosimtį.

Japonija. Japonų laikraščiai praneša, jog yra šimtas tukstančių bedarbių Tokio apielinkėje.

Hinija. Yra tukstančiai bedarbių Shanghai mieste, tai yra viena iš miesto svarbiausių problemų.

Panama. Pirmieje volkiečiai gyventojai, kaip gabinetoto rezoliucija autorizavo, Gruodžio 28, 1923 m., kuri padarė kontraktą imigruoti 50 volkiečių seimynų apsigyvent Panamoj, su kolonizacijos tikslu, atvyko Lapkričio 25, 1924 m., gavo jiems paskirtą žemę ir jie jau pradėjo apdirbt tą žemę.

Paraguay. Nėra užtekinai darbininkų Paraguay'e ir pageidaujama daugiau imigracijos.

Salvador. Pranešama, jog

VEJO MALUNAS.

Rašo kas moka ir kas nori.

IS LIETUVISKŲ DIRVONŲ.

Čiučiukagi. Dr. Montvydas, seniaus buvęs Antonovas, garsus revoliucionierius ir dar garsesnis oratorius, laikraštininkas, socializmo žinovas, moterių tiesų užtartytojas, literatas ir po-lytikas, įmuš dirvoną atsiduręs virto gydytoju ir "biznieriūm". Jančiū pareikalavus atiduot paskolintus 6000 kokių ten doliarų, jis suprato, kad "biznis" yra šlykštus daiktas, todėl atsikratymui nuo jo, ėmė ir subankrutijo, pasilikdamas sau tik daktarystą ir vieną "nesmertelną dušią".

Žirgelis.

Užters. Aš sakiau, kad tos visos vakarienes galės kaimam sveikatą sugadinti. Ir dabar pradeda toks nelemtas surėdymas rodytis. Už vieną vakarienę pasidarė biskis skolos, tai nedavalgiusieji pradeda pavalgusiems siuntinėti "bilas", grumojant teismu, jei už vakarienę ne užmokės. Teismą "daryt" Gegužė jau nežadama kviest (jei pavasaryje ji savo liuosu noru ne atlėks), nes, girdi, draugai, per daug "ekspensų" pasidarė. Dragas.

Čiučiukagi. Jau keli metai kaip čia praktikuojama Ispanijos "sportas", ir kiek nesistengiama, visgi natu-rališkumą negalima kaip reikiant priduoti. Mat Ispanijoje niekas bulius nepjauja, gi mūsų garbingoje sostinėje kaip tik kokos pergabenama iš Arizonos ar kitur, tuojau jis atsiduria ar tai pas Sviftą, ar pas Armurą, ir tuojau

Salvadore mokama labai didelės algos, nes nėra užtekinai darbininkų prie kavos rinkimo ukių darbų, nes daugelis darbininkų apleido kavos rinkimo ir vatos valymo darbus.

jam—per galvą! Tokiu būdu bulių negalint prasigyvent, mūsų "piliečiai" patys mėgindami nuduot bulius, tankiai eina rimavotis. Bet visgi tai ne natu-rališka ir gana. O dargi ir neparankumo kiek! Vieton raudono skarmalo, jiems reikia laikraštinių bubnų, paduškų, salių, pinigų, "matracų", ir kitokių biesų. Girdi, mēs neviduramžių buliai, inkvizicijos nepripažįstame.

Zvanelis.

Brūklys. Kaip jau čia nuo seniai papratę Grand gatve lietuviai kasdien vestis, taip ir aną dieną nusivedė vienas kitą, šie lietuviai: Frank Sheiler, Daniel Gall, William Shedlow, Tarakanoffff ir dar keli kiti. Nusivedė jie tiesiosk prie Williamsburgo tilto ir paskui jau nebuvo matyt juos sugrįžtant. Nėra abejonės, kad jie jau pasitraukė iš lietuvių tarpo ir virto "Amerikos piliečiais".

Bruzgulis.

Kylyland ojoj. Kemėšio valskas užsimanė apkriškėti ir padaryt geru kataliku "Dirvos" redaktorių. Susidėję ant lentynos jie ir vandenį, ir druską, ir aliejų, ir vandenį, ir... biskį rašalo, laukia ateinant kandidato i gerus katalikus: ir vis nesulaukia. Jei ilgai dar nesulauks, tai eis jį prievarta atsivaryt, su "auksiniu" kardu jį šutindami, jei policistas nematys. Tai tokios pas mus naujienos. Vytnis.

Bus tuoj binc. Mano mieli, nesigalėkite praėjusių laikų, jie dar kada nors dar sugrįž. Pas mus jau grįžta viduramžių laikai, kuriuose buvo deginami netikė raštai. Ir pas mus dabar prie to rengiasi gerbiami profesoriai, kurie išėję gilius mok-

